

SEVGİ

DÜNYASI

AĞUSTOS 2016 Sayı: 572 Fiyat: 8 TL

**YAŞAR NURİ ÖZTÜRK'LE RÖPORTAJ
YENİ İNSAN İÇİN BEŞ KAVRAM
BÂBİL SÜRGÜNÜ SONRASI**

Aylık Kültürel ve
Siyasi Dergi

Cilt: 48 Sayı: 572 Ağustos 2016

Onur Başkanı:
Dr. Refet Kayserilioğlu

Sahibi ve Genel Yayın Müdürü:
Ayşegül Kayserilioğlu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar
Hale Ürkmezgil

Haberleşme
ve Okur/Abone İlişkileri:
0535 4554223 - 0549 7220248

Yönetim Yeri:
Hayri Eğmezoğlu Sk. İkizler Ap.
No: 8 D: 32 Erenköy/İst.

Baskı:
Hedef Dijital Baskı
Taksim Cad. No: 19/A
Taksim/İstanbul

Fiyatı: 8 TL
Yıllık Abone: 90TL
Yurt Dışı: 110 TL

Titreyen Eller,
Ürkek Bakışlar 2

Dr. Refet Kayserilioğlu

Bâbil Sürgününden
Hz. isa'ya 500 Yıl 7

Ahmet Kayserilioğlu

Yaşar Nuri Öztürk'le
Röportaj 12

Güngör Özyiğit

Spinoza ve Felsefesi 27

Nihal Gürsoy

Longoz Ormanlarının
Güzel Evi: İğneada 33

Seyhun Güleçyüz

Erik'in Hayatı, Ölümü ve
Ölümden Sonrası 37

Çeviren: Nelda İnan

Yeni insan İçin
Beş Kavram 42

(Canlı Kryon Celsesi)

Dergimizin internet sitesini

www.sevgidunyasidergisi.com, www.dostluk.org

adreslerinden ziyaret edebilirsiniz

Sevgili Dostlar

Bir yüce bedensiz varlık bir zaman şöyle demişti: “Aranızda iyi olanlar, aramızda da iyi olurlar. Aranızda sevilenler, aramızda da sevilirler... Çok düşünün, iyi olun. Aramızda iyi olursunuz. Burada... Burada... Aramızda, burada...Hepinizin geleceği yer... Herkes oradaki durumuna göre, burada da yer sahibi olur... Buradaki kazancı, oradaki iyiliğidir.” Birden zihnimizi açan, dünya dışını, ölüm sonrasını düşünmeye yönelten bu sözler, ölümle hiçbir şeyin bitmediğini, asıl yaşamın bir çizgi halinde devam edip gittiğini, iyiliğin ve ona bağlı olarak tüm olumlu hasletlerin evrenin her yanında geçerliliğini ve belirleyiciliğini sürdürdüğünü, ölümün sadece mekân ve boyut değişikliği olduğunu ama burada olup biten ve yapılanlar neyse onların bizi her yerde takip ettiğini söylüyordu bize. Sonra da bir başka yerde ilave etmişti:

“Arzulamak, iyiliği, iyi olmak için, iyilik olduğu için, yapmayı arzulamak lâzım... Çok düşünün, iyi düşünün, düşüncelerinizi kontrol edin..” Başka pek çok yerde düşünmenin altını önemle çizerken iyilik konusunda da onu ısrarla belirtmesi, iyiliğin büyük önemini, seçimimizin ondan yana olmasının geleceğimizi nasıl belirlediğini göstermekte. İyilik, O’nun yolunda yürümeyi seçenlerin, bunu azmedenlerin, O’nun varlığını kabul ve tastik ettikten sonraki ilk zorunluluklarıdır. Onlar iyi olmaya mecburdurlar. Ayartıcı, yanıltıcı faktörlerin tüm cazibeleriyle asıl değer gibi sunulduğu günümüz dünyasında düşünerek, çok düşünerek iyide kalmak için, iyilik yapmak için çabalarlar. Farkındalıkları daha artmış olanlar iyiliğin verdiği huzuru ve tamamlanma hissini bilerek onu büyük bir istekle yaparlar. İyilerin sayesinde yeryüzü evimiz her türlü olumsuzluğa rağmen varlığını sürdürebilmektedir. Düzenimizin ayakta kalabilmesini borçlu olduğumuz isimsiz kahramanlardır onlar. Her nerede iseler bizlerden onlara saygı ve selâm olsun. Biz herkese sevgimizi göndeririz, ama onlara gözyaşı gözyaşı severek iletiriz.

En Derin Sevgilerimizle

SEVGİ DÜNYASI

*Titreyen ateşli eller
birbirini tuttu.
Ateş var ki yanmasında
fayda var, ateş var ki
sönmesinde fayda var.
Siz doğruyu bulun.*

*Birbirinize vereceğiniz
en iyi hediye bilgidir.
Unutmayınız ki cehalet
küfürden, sevilmemek
ateşten daha kuvvetlidir.*

Dr. Refet Kayserilioğlu

Titreyen Eller, Ürkek Bakışlar

M enfaat hırsıyla biraraya gelmiş kişiler titreyen ellerle birbirlerinin ellerini tutuyorlar. Aslında hiçbirinin diğerine güveni yok. Kuşkuyla bakışlarla birbirini kolluyorlar. Her an ihanet etmek düşüncesi ve ihanete uğramak korkusu içindeler. Hiçbirinde gerçek sevgiden gerçek birlikten eser yok.

İnsanların dünyada yaşmalarının gerçek gayesi tekâmül etmek, ruhen olgunlaşmaktır. İstiraplar, felâketler ve sıkıntılar kişileri ve toplumları uyaran, tekâmül yolunda hızlandıran birer kamçı gibidirler. Memleketimiz ardı arkası kesilmeyen olayların içinde çalkalanıp duruyor.

Biz sağ haklı veya sol haklı diye bir iddiada bulunmayacağız. Her zaman yazdığımız ve söylediğimiz gibi fikir olarak en doğru yol her ikisinden de alınacak olanlara, eklenilecek yeni fikirlerle bulunacaktır. Ama eylem olarak her kim olursa olsun sürdürdükleri şiddet hareketlerine karşıyız. Çünkü şiddet ve kavga başlayınca ortada aranılacak doğru fikir ve doğru yol diye bir şey kalmaz. Sadece hırslar, kızgınlıklar ve kinler konuşur.

Kanaatimizce bugün ortadaki kavganın temelinde bir fikir çatışması da yatmaktadır. Esas sebep yenilik, değişiklik ve sosyal adalet isteyenlerle, durumun aynen devamını ve statükonun değişmemesini isteyenler arasındaki zıtlıktır. Şurası bir gerçektir ki ülkemizde bugün çok kolay para kazanan bir küçük azınlık ve emeğinin karşılığını almayan ve devamlı artan hayat pahalılığı karşısında geçimini teminde zorluk çeken bir çoğunluk var. Geçim sıkıntısı çekenler derece derece sıralanmakta, bir dilim ekmeği bulmaktan aciz olanlara kadar dayanmaktadır. Aç, çıplak, sefil ve perişan olan, ya bir umursamazlığın tevekkülüne koyuveriyor kendini, ya da meşru olmayan yollardan hakkını almaya yöneliyor, Milyonlarının üstüne milyonlar koymaya çalışanlarla, açlık ve sefalet içinde kıvrananların birarada yaşadığı bir ülkede kimse için huzur yoktur. Atalarımız bu gerçeği çok güzel dile getirmişlerdir: "Biri yer biri bakar, kıyamet ondan kopar:"

Ülkemizde bu büyük adaletsizliğin, yanısıra bir büyük kötülük daha hüküm sürmektedir. Dalavere, hile, rüşvet, adam kayırma, adam

kazıklama, yalan ve ikiyüzlülük alabildiğine yayılmış haldedir. Hükümetin başındakiler için bile ulu orta sözlerin ve şayiaların dolaştığı, devlet dairelerinde iş yapmanın çok zorlaştığı, gerçeklerin insanlara duyurulmadığı, mahkemelerden hak almanın öylesine güçleştiği bir ülkede her çeşit karışıklığı beklemek gerekir. Çatışmanın esas nedenlerini bu kötülüklerde aramak icap eder. Bir yanda dalgasının bulandırılmasını ve rahatının bozulmasını istemeyenler köşe başlarını tutmuşlar var güçleriyle kültürsüz halkı uyutmaya, durumlarını muhafazaya çalışıyorlar. Kötülükleri görüp durumunun düzelmesini isteyenler azınlıktakiler, gerçekleri topluma duyuramıyorlar. Beklemeye, zamanla milleti uyandırmaya da sabırları yok. Normal yollardan iktidara gelerek durumu düzeltmeleri de hemen hemen imkânsız. Şaşkınca bocalamalar ve çırpınmalar içindeler.

TİTREYEN ELLER BİRİBİRİNİ TUTMUŞ HALDE

İhtirasla ve menfaat hırsıyla biraraya gelmiş ve partiler içinde örgütlenmiş kimseler titreyen ellerle birbirinin ellerini tutuyorlar. Aslında

hiç birinin diğerine güveni yok. Kuşkulu bakışlarla birbirini kolluyorlar. Her an ihanet etmek düşüncesi veya ihanete uğramak korkusu içindeler. Sağcı partilerde de, solcu partilerde de durum böyle. Hiç birinde gerçek birlikten ve gerçek sevgiden eser yok. Belli bir hedefe varıncaya veya bazı menfaatleri sağlayıncaya kadar birbirine destek oluyorlar. Güvensiz, kuşkulu, sevgisiz, pis bir ortamda ömür geçirmeye, çıkarlarını sağlayıp gününü gün etmeye çalışıyorlar.

Halbuki biz, insan olarak kardeşiz ve aynı ülkenin evlâtları olarak da daha yakınız. Yalnız kendimizi düşüneceksek, kardeşlerimizin açlığına, sefaletine ve dertlerine seyirci kalacaksak insanlıktan ve vatandaşlıktan nasıl söz edeceğiz? Buna kimin vicdanı razıdır. Allah buna razı olur mu? Dünyanın gelişmesi ve insanların tekâmülü ile vazifeli olan ve Yaradan'dan emir alan Yüce İdareci Varlıklar bunu hoş görürler mi? Elbette görmezler, elbette bu kötü gidişin düzelmesini isterler. Elbette insanların akıllarını başlarına almalarını ve gerçek insanlığı benimsemelerini dilerler.

Aynı kötü gidiş, insafsızlık, sevgisizlik, sömürü, hakka

tecavüz, insan kardeşinin canına kastetmek bütün dünyada hüküm sürüyor. Bu durum ya insanların geriliklerini, ya da geri ve kötü olanların dünyaya hâkim olduklarını ifade eder. Bu kötü gidiş sürüp gidecek mi? Buna "İlâhi İdare Mekanizması" izin verecek mi? Bu dünya ve insanlar sahipsiz ve başıboş mu?!

FELÂKETLER SEBEPSİZ DEĞİLDİR

İnsanların dünyada doğmaları, yaşamaları ve bir gün ölmeleri rasgele bir olay değildir, Bu düzenli ve asırlardır hiç şaşmadan devam eden bir tabiat olayıdır. Doğal olaylar, doğal (daha doğrusu ilâhi) kanunlarla idare edilirler. Bu olayların bir sebebi, bir gayesi ve bir de neticesi vardır. İnsanların dünyada yaşamaları o!ayının gerçek gayesi onların ruhî bir olgunluğa ulaşmalarıdır, Öyleyse dünya yaşantısı içinde tekâmülü (evrimi) ve olgunlaşmayı çabuklaştıracak bir takım faktörlerin olması zarurîdir: Bu faktörlerin ilki, bilgi ve görgünün artması ve daha mühimi de karşılaşılan sıkıntılardır.

Belâ, felaket, sıkıntı ve ıstırapların tekâmülü hızlandırdığı, uyuşmaya ve don-

maya yüz tutmuş ruhları kamçılıdığı bir gerçektir. Bunun için herkesin hayatında değişik tarzda sıkıntılar eksik değildir. Bu kişisel sıkıntıların yanında, toplumsal sıkıntı ve felâketler de vardır. Onlar da hem toplumları harekete geçirmek, daldıkları uykudan uyandırmak, hem de oradaki kişileri ihtiyaçlarına göre uyarmak gayesini güderler. Dünyada olan deprem, fırtına, sel, heyelan, salgınlar vs. gibi tabii âfetlerin, ya da harp, kavgalar maddî ve ekonomik sıkıntılar gibi, insanların kendi elleriyle meydana getirdikleri felâket ve belâların tekâmülü hızlandırıcı rolünü görmek zor değildir. Her nerede böyle felâketler olmuşsa onun arkasından büyük uyanmalar ve büyük silkinmeler olmuştur. Harpler bunun en açık delilini verirler. Her harp birçok yaranın, üzüntü ve sıkıntının yanında ilimde, insan ilişkilerinde ve insanî duyguların gelişmesinde, topyekûn insanlığın ilerlemesinde büyük roller oynamıştır.

Aslında insan, ruhu yönünden devamlı aktif, canlı, ileri gitmek, hareket etmek eğilimindedir. Bedeni yönünden ise atalete, tembelliğe uyuşukluğa ve üşengeçliğe

meyyaldır. Dış tesirlerin etkisi eklenince, bedenin istek ve eğilimleri çoğu zaman ağır basar ve insan bir tembellek ve uyuşukluk havasına girer. Yatmak, rahatına bakmak, bir iş yapmamak, en küçük işi gözünde büyütme, sorumluluklarından şikâyet etmek o durumdaki kişinin davranışları olur. Ama bu durum ruhun istek ve eğilimlerine aykırı olduğu için o şahıs iç sıkıntılarında kurtulamaz. İç sıkıntıları onu daldığı uyuşukluktan uyandırabilirse ne alâ. Uyandıramazsa dıştan bir uyarana ihtiyaç olacak demektir: İşte o dış uyaranlar belâlar, felaketler vs. diye adlandırdığımız, aslında ilerlememizi ve kurtuluşumuzu sağlayan kurtarıcılardır.

HENÜZ SIKINTILARIMIZ AZALMAYACAK

Bugün Türkiye ve Türkler ilerleyen, hızla gelişen ve tekâmül eden dünya ulusları arasında geri kalmış veya geri bırakılmış durumdadır. Vaktiyle bizim idaremizde olan komşu Balkan ülkeleri bile bizi geçmiş durumdalar. Bir yanda ilerlemiş, Dünyada söz sahibi olabilecek ilim adamlarımız yetişmiş halde, bir yanda hâlâ orta çağın

karanlıklarında yaşayan bir büyük kitle vardır. Bu zıtlık ortadan kalkmak zorundadır.

Karanlıklarda yaşayanlar mutlaka aydınlığa çıkmak, gerçekleri görmek ihtiyacındadır. Ülkemizdeki sınıflar arasında bulunan uçurumlar dolacaktır mutlaka. Bilenler, gerçekleri görenler, bilmeyenlerden sorumludur. Bilgisizlikler yalnız aşağı, halk tabakalarında olmaz, onlar bazen idare kademelerine de, bazen en yüksek karar mevkilerine de geçebilirler. Bilenlere düşen vazife, onları suçlamadan, ayıplamadan ve karalamadan, sabırla ve sevgiyle uyandırmaya çalışmaktır. Bu yapılmazsa onlar karşılıklarına çıkacak felâket ve belâlarla, yola gelecekler demektir. Ama onlar suyun başında iseler onlara gelecek belâ bütün ülkeye gelecektir. İşte bunu önlemek, bilen, gerçekleri gören, fakat aynı zamanda milletini ve insan kardeşini seven kişilerin kaçınılmaz ödevidir.

Dünyadan geri kalmakta devam edemeyiz. Mutlaka ilerlemek, milletçe tekâmül etmek ve hattâ başka milletlere hizmet etmek, bulacağımız yeni şeylerden onları faydalandırmak zorundayız. Türkiye hep başka milletlerin bulduklarından, meydana

getirdiklerinden yararlanan parazit bir ülke olmaktan çıkmak zorundadır. İnsanlar ve milletler bizden faydalanırlarsa bize olan sevgileri ve saygıları artar ve bizim, dünyadaki değerimiz yükselir. Biz her zaman merhamete ve yardıma muhtaç, biz hep geri kalan, bir yenilik getirmeyen, başkalarına bir şey kazandırmayan millet olmakta devam edecek miyiz?

Bakınız bir koskoca Arabistan'a, topraklarından çıkan petrol dolayısıyla zengin ve o petrolle ilişkisi olanlarca ilgi görüyorlar. Ama milleti sefil, geri ve dünyaya bir yeni eser kazandıracak güçte değil. Onun için milletler arasında fazla bir değerleri yok.

Bu sebeple, dünyada isim yapmış sanatkarlarımızı, yazarlarımızı, bestecilerimizi ve ilim adamlarımızı baş tacı etmeliyiz. Çünkü onlar bizim insanlığa olan borcumuzu bir uçtan ödemeye başlamış öncülerimizdir.

İZİN VERMEZLER

Geri kalmakta devam etmemize ne Dünya şartları izin verir, ne de insanların tekâmülleri ile ilgili ve vazifeli olan İlâhî İdare

Mekanizması (İlâhî İdareci Varlıklar topluluğu) izin verir. Bizi uyandırmak, ilerlemeye sevk etmek için türlü sıkıntı ve belâları ardı arkası kesilmeksizin başımıza getirirler. Tâ ki aklımızı başımıza alıncaya ve doğru yola girinceye kadar. İşte bitmeyen ve henüz bitmeyecek olan sıkıntılarımızın gerçek sebebi budur.

GİDECEĞİMİZ DOĞRU YOL

Bizi tek tek kişiler olarak ve topluca millet olarak hızlı tekâmüle, olgunluğa, gerçek insanlığa götürecektir hayırlı yola girmek zorundayız. Bu zorunluğa tezden kendi aklımızla bulur da serbest irademizle kendimizi yola sokarsak en hayırlı işi yapmış oluruz. O zaman ayrıca sıkıntı ve ıstırap çekmemize de lüzüm kalmaz. Çünkü "Koşan ata kırbaç vurulmaz". Hem kendi isteğimiz ve irademizle yapacağımız ilerleme çok daha kolay ve çok daha çabuk olur. Aksi halde bizim yetişmemizden sorumlu olan Yüce İdareci Varlıklara çok iş düşecek demektir.

Huzur yalnız iyilikte, sevgide, bilgimizi artırmada, doğrulukta ve bunları elde etmek için çalışmaktadır.

Sevmeyi, bizi Sevgisinden Vareden'i ve insan kardeşlerimizi gerçek olarak sevmeyi başarısak, yerimizde duramayız. Mutlaka yükselmek, kudretimizi artırmak, her yönden güçlenerek çevremize daha çok faydalı olmak isteriz. Sevmek ise zor değildir. Aslında sevmek, düşmanlığı, sevgisizliği ve kötülüğü sürdürmekten çok daha kolaydır. Sevdikçe huzur bulur, mutlu olur ve çevremizin buna karşılık göstereceği sevgilerle destekleniriz. Hâlbuki düşmanlığın ve kötülüğün karanlığına gömülen kişi bir yandan içindeki sıkıntılardan, bir yandan da çevresinden alacağı kötü tesirlerden ve sevgisizlikten bunalı. Sevgi ruhumuzun asla vazgeçemeyeceği en asli gıdasıdır çünkü.

Titreyen ellerle birbirinin elini tutan, kuşkulu bakışlarla birbirini kollayan kişilerin herkesten fazla içten bir sevgiye ihtiyaçları vardır. Onlar yıllar yılı huzurdan, mutluluktan, güvenden ve sevginin aydınlığından yoksun yaşamaktadırlar. Onların gönüllerindeki

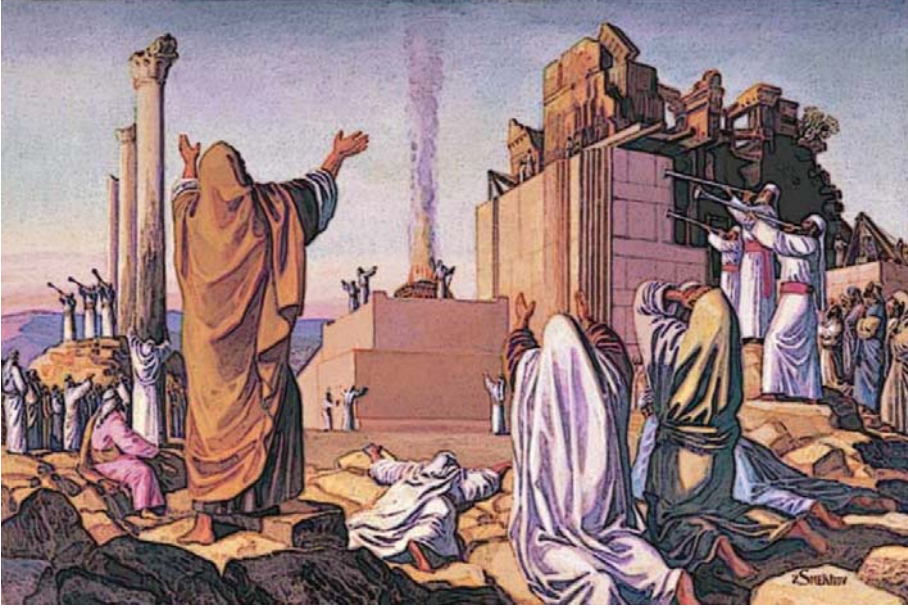
karanlığı aydınlatacak olan çevrelerinden toplayacakları sevgidir. Sevgi toplamak ise ancak, gerçek sevgiyi vermek ve göstermekle olur. Sever görünüp kandırmakla, yalnız kendi çıkarını düşünmekle, insan kardeşini, vatandaşını sömürmekle ve kandırmakla, ezmekle değil. Gerçekten seven, sevdiğini kendinden önce düşünür, onların huzuru ve mutluluğu için her fedakârlığa katlanarak çalışır. Eline geçen imkânlardan vatandaşlarını en mükemmel şekilde faydalandırmak için çalışır. Bir yandan bilgisini artırır, bir yandan devamlı bilenlere danışır. O elindeki imkânları asla kendine daha çok menfaat sağlamak için kullanmaz. İşte böyle bir kişi sevilir, onun uykuları rahattır. Onun içinde, korku ve endişenin zerresi yoktur. İyi ve doğru olan hiçbir şeyden korkmaz. Çünkü doğruların gözle görülmeyen orduları vardır.

Gülyüzlülerden İbretler: 33

Bâbil Sürgününden Hz. İsa'ya 500 Yıl

Ahmet Kayseriliolu, Psikolog

TEVRAT TAMAMEN SUSUYOR ARTIK!..

M.Ö. 586'da Nebukadnezar'ın ordusu tarafından yakılıp yıkılmış olan Süleyman Mabedi, Bâbil sürgününden dönen İsrailoğulları tarafından yeniden inşa edilmişti. Hem de peygamber Yeremya'nın önceden müjdelediği gibi, yıkılmasından tam

70 yıl sonra M.Ö.516'da yapımı tamamlanmıştı. Tevrat'ta geçmiş yüzyılların olayları, olabildiğine detaylarıyla anlatılageldiği halde, bu tarihten sonraki 500 yılda, neler yaşadıklarıyla ilgili kutsal kitapta tek bir satır bile yok. Zekeriya, Yahya, İsa peygamberlerin hangi ortamda görev yaptıklarını, yeni bir dinin nasıl ortaya çıktığını iyice anlayabilmek için, bu geçmiş yüzyıllarda olan bitenler

hakkında yeterli bilgiye sahip olmamız gerekli. Rabbi Benjamin Blech'in ve Hayrullah Örs'ün "Yahudi Tarihi" kitapları bu açığı kapamada çok işime yaradı. Bu yazımda onlardan yer yer alıntılar ve özetlerle, mazide hızlı bir gezinti yapacağız...

M.Ö.530'da Pers Kralı Kiros (Keyhüsrev) Bâbil'e savaşız girerek İsrailoğulları'nı sürgünden kurtarmış ve onların ülkelerine dönmelerine izin vermişti. İyiliklerini sürdürmüş, Süleyman Mabedi'nin yeniden inşası için gerekli masrafların da kendi hazinesinden sağlanmasını, sonraki yöneticilere vasiyet olarak bırakmıştı.

İran merkezli Pers Krallığı, Kiros'un ölümünden sonra da büyümesini sürdürmüş, Mısır'ı işgal ederek dünyanın en büyük imparatorluğu haline gelmişti. Filistin arada tampon bir ülke durumunda, askeri yönden önemi az olan bir konumda, onların hâkimiyetleri altında idi. Persler daha sonra Romalılar'ın da akıllıca uyguladıkları gibi, uyruklarının inançlarına, dinlerine, tanrılarına karışmama siyaseti güdüyorlardı. Bu, tam da İsrailoğulları'nın derlenip toplanmaları için aradıkları fırsatın ta kendisiydi. Bu yılları Hayrullah Örs şöyle anlatır:

"Yahudiler yeniden tapınağını ve kutsal şehrinin kurmuştur. Ama o eski, kudretli hükümdarlarının günlerinin bir daha dönmeyeceğini tamamiyle anlamışlardır. Artık varlıklarını korumanın tek yolu, bu küçük toplumun din birliğine sıkı sıkıya bağlı kalmasıydı. Siyasi zorluklar, felâketler bu bağı bir daha koparmamalıydı. Böylece hem anayurttaki hem de o zamanki dünyanın dört bucağına dağılmış olan bütün Yahudiler için, salt dinî bir merkez ve çözülmez bir bağ mey-

dana gelmiştir. Şeriata harfi harfine uymak, şimdi yalnız Rabbin gazabından kurtulmak için değil, varlıklarını sürdürmek için de zorunludur. Filistin'deki küçük teokratik din adamları devletin "baş kâhini", gelecek yüzyıllarda artık dünya işleriyle uğraşmayacaktır. Eski Ahit bundan sonraki olaylardan hiç söz etmez. Daha doğrusu, artık İsrail Tarihi durmuştur. Bundan sonra Yahudiler, gözleri hep geçmişte olarak yaşayacaklardır. İsrail politikaya sırtını çevirmiştir."

PERS UYRUKLUĞU BİTTİ AMA....

Perslerin İsrailoğulları üzerindeki egemenliği sessiz sedâsız böylece 200 yıl kadar sürmüştü. Bu arada Persler için için çürümekteydi. Nitekim M.Ö. 400'lü yılların ortalarında Yunanlılar'a, hem karada hem denizde yenilmişler, Yunan hâkimiyetindeki Kıbrıs ve Ege şehirlerinin bağımsızlıklarını onaylamak zorunda kalmışlardı. Artık siyasetin ağırlık merkezi adım adım Batı'ya doğru kaymaktaydı. Ve bunun doruk noktasına M.Ö. 4. yüzyılda Makedonyalı Büyük İskender ve onun çok geniş bir coğrafyaya yaydığı Helen Kültürüyle ulaşmışlardı. Bizzat İskender, Yahuda Devleti'nin sınırlarına kadar gelmiş, Filistîler'in şehri Gazze'yi 2 ay kuşatma altında tutup, kendine Mısır yolunu açık tutmuştu. Artık İsrailoğulları'nın yeni efendileri onlar olacaktı. Hem de ne efendi!.. Çünkü bu defa yaşanan, sadece siyasi bir uyruk altına girme değildi hiç. Zaten buna alışkınlardı. Ama şimdi İsrailoğulları artık çok büyük bir kültür bombardımanı ile karşılaşacak, ne yapacaklarını bilmez bir duruma geleceklerdi. Evet, dinlerine, imanlarına karışıp görüşen yine yoktu ama Sokrat, Platon, Aristo ile zirvelere tırmanan Yunan düşünce sisteminin, sanatının, demokrasinin, bireysel davranma

özgürlüklerinin kuşatması altına gireceklerdi ister istemez. Unutmayalım, İskender alelâde bir imparator değil aynı zamanda Aristo'nun gözde bir öğrencisiydi. Ve seferlerine bilim adamları ve sanatçılarla çıkan ilk komutandı.

Komşuları ve azıtlı düşmanları Filistîler'in şehirleri İskender tarafından işgâl edilirken Yahudilerin ne durumda olduklarını Hayrullah Örs, tarihi kaynaklarını da açıklayarak şöyle anlatır:

"Tevrat'ın boyuna lânet okuduğu Filistîler'in başına gelenler onları sevindirebilmiş miydi? Ama bu yeni gelenler de yine "sünnetsizlerdi", başka çeşit putlara taparlardı. Eski Ahit'te bunlar üzerine yine tek kelime bile yoktur... Ancak çok daha sonraki Makkabeler isyanını anlatan ve normal olarak Kutsal Kitaba alınmayan Makkabeler Kitabı'nın başında İskender'den kısaca söz edilmektedir.

Yahudi tarihçisi Flavius Josephus'un (M.S 37-100), İskender'in Suriye ve Filistin seferini anlatırken dediğine göre, İskender Gazze'yi aldıktan sonra, ordusunun asıl kuvvetleriyle Yerusâlim'e gelmiş, halk ve baş kâhin onu derin bir saygıyla karşılamışlar. İskender, tapınakta bir kurban sunmuş ve halkın vergilerini hafifletmiş. Ama bu hikâye pek güvenilir gibi değildir. İskender asıl amacı olan Mısır yolunda Tyros ve Gazze'yi almak için bu kadar zaman kaybettikten sonra böyle önemsiz şehri ziyaretle vakit geçiremezdi... Yahuda Devleti'nin hiç zorluk çıkarmadan yeni efendilerine boyun eğdiği anlaşılmaktadır. İskender'in de Yahuda teokrasisinin olduğu gibi sürmesine izin verdiğini görüyoruz... İskender Mısır'da bir kurtarıcı olarak karşılandı. Orada İskenderiye şehrini kurdu.

Bu şehir daha sonra en büyük kültür ve ticaret merkezlerinden biri olacaktır. İskender'in bu sırada çıkardığı bir emirname de çok önemlidir. İskender bunda, Bâbilliler'in Yahuda'yı işgâli sırasında buraya kaçmış olan bütün Yahudiler'e, İskenderiye hemşerileriyle aynı hakları veriyordu. Bu büyük komutandan sonra gelenler de bunu değiştirmedikleri için İskenderiye, Yahudilik'in en önemli toplanma yerlerinden biri haline geldi."

DİN ULULARI BUNALIMDA!..

Evet Yahudiler, siyasi yönden Makedonya egemenliği altındaydılar ama iç işlerinde özgür oldukları için bu onların dinsel yaşamlarında bir kısıtlamaya neden olmamıştı lâkin Helen kültür bombardımanına karşı çok çaresiz konumdaydılar. Bunu Hayrullah Örs çok özlü dile getirir:

"Helenleşmiş Makedonlar, onlarla birlikte Helen askerler kurulan yeni şehirler ve sömürgelere yerleşenler Yahudilere üstün durumdadırlar. Bu da Yahudilik için çok tehlikeli bir hâl yaratmaktadır. Bu insanların yaşayışları, hayat görüşleri, üstün kültürleri; felaketlerin birleştirdiği ve kurtuluşlarını ancak şeriatlarına sınıksız bağlı kalmakta gören bu kâhinler devletini en temelinden sarsabilir. Daha şimdiden Yahudi gençleri, yarıbaşlarında gördükleri spor yarışmalarına katılmaya, özgür düşüncelere kendilerini kaptırmaya başlamışlardır. Bu, tıpkı 19. Yüzyılda, modern dünya ile temasa geçen eski kültürlerin durumuna benzer. Helen uygarlığı, o zamana kadar görülmedik bir düzeye yükselmiştir. Modern bir dünyadır bu. Acaba kâhinler zamanın değişmekte olduğunu fark etmişler midir yoksa sadece içlerinden lânetler mırıldanarak gözlerini mi

yummuşlardır? Bilemeyiz. Ama olayların akışına kim karşı durabilmiştir ki onlar durabilsin? Herhalde Kutsal Tapınağın azıcık ötesinde Yahudi gençlerinin Helen modası disk atma yarışlarına, koşulara giriştiklerini görmek, Kâhinler için pek de hoş gidecek bir şey olmamıştır. Helen kültürü, önce böyle spor yarışmaları yoluyla gençlik arasında taraftarlar bulmuştur. Ama kâhinler devleti bu değişmelere aldırış etmeden kendi yolunda yürümeye çalışıyordu. Geçmişe, geleneklere kaskatı bağlı, olduğu gibi kalmaktaydı."

"....Burada dindar Yahudileri bu sporların neden bu kadar kızdırdığını açıklamak gerekir. Onların içerledikleri oyunların kendisi değil, Helen âdeti gereğince spor yapanların anadan doğma soyunmalarıydı. Sadece bu çıplaklık bile, ahlâk konusunda o kadar tutucu olan Yahudileri çileden çıkarmaya yeterdi. Yahudi şeriatı çok sertti ama iş bu kadarla da kalmıyordu. O zamana bir çeşit seçkinlik, Tanrı'nın özel kulları olarak saydıkları sünnetlilik de böylece herkesin gözü önüne çıkınca âdeti bir kusur, alayları üzerine çeken bir utanç konusu olup çıkmıştı. Yahudi gençleri bu kusurlarını saklamak için cerrahlara başvuruyor, hattâ bazı imansızlar artık oğullarını sünnet bile ettirmiyorlardı. "Artık sünneti bile bırakmışlardı" diye yakınır Makkabeler Kitabı. Rabbi Benjamin Blech de Yahudi Tarihi kitabında bu kültür kuşatmasından benzer ifadelerle söz eder:

"Alexander'in (İskender'in Yunanca adı) günümüzde bile çok popüler bir Yahudi ismi olduğunu biliyor muydunuz? Şu soruyu sorun: Bir fatihin fethettiği halkın gözünde, onun adını çocuklarına takacak kadar çok hayranlık uyandırması nasıl mümkün olabilir? Alacağınız yanıt size, Helenist kültürün

Yahudiler üzerindeki büyük etkisi hakkında bir fikir verecektir. Alexander imparatorluğunun yeni üyelerini köle etmeye gelmemiştir. Her şeyden çok isteği, herkesin Yunanca konuşması, Yunan gibi davranması ve Yunan olmasıydı. Samimi olmak gerekirse bunun çekiciliği büyüktü. Hellenizm parlak bir felsefe, muhteşem bir sanat, çok gelişmiş bir güzellik duygusu sunuyordu. Çok sayıda Yahudi, düşmanlarının baştan çıkarıcı çağrısına boyun eğdi. Zıtlık iki ideal arasındaydı: Helenizm, güzelliğin kutsallığına tapıyordu. Yahudilik ise, kutsallığın güzelliğine. Ve bu zıtlık savaşı alanında değil, sporda, tiyatrodaki, kabarelerde ve arenalarda halledilmeye çalışılıyordu."

KUTSAL KİTAP YUNANCAYA ÇEVİRİLİYOR

İskender M.Ö. 323'de daha 33 yaşındayken sefer esnasında ölmüştü. Hükümdarlığı 13 yıldır. Daha yaşasaydı kim bilir daha da neler yapacaktı? Ölümünden sonra "generaller savaşı" denilen trajik yıllar yaşanmış, fethettiği yerler aralarında paylaşılmıştı. Buna rağmen Helen Uygarlığının etkileri ulaştığı yerde 300 yıldan daha fazla hükmünü aynen sürdürecekti. Öyle ki Yunanca'nın etkisiyle, Yahudi dili İbranice'nin solup sararıp melez bir dile dönüşmesinin önü alınamamıştı. Dahası unutulmuş İbranice dolayısıyla gençlerin Kutsal Kitaptan uzak kalmaması için, Yunancaya çevrilmesi bile gündeme gelmiş, uygulanmıştı. Öyküsünü Hayrullah Örs'den okuyalım:

"İskenderiye'deki Yahudiler Yunan dilini doğal olarak oldukça fakir kalmış olan Aramî dilinden üstün buldular. Şunu da söyleyelim ki, artık İbranice konuşulmaz olmuş, yerini

karma bir dil olan Aramîce almıştı. Yunan dilini filozoflar ve şairler büyük bir zenginlik ve güzelliğe eriştirmişlerdi. Bu dil bütün Akdeniz çevresinde bilim ve ticaret için ortaklaşa kullanılır olmuştu. İskenderiye'ye yerleşen on binlerce Yahudi de bu dili konuşuyordu. Öyle ki yeni yetişen kuşak artık ne İbranice'yi ne de Aramîce'yi anlayabiliyordu. Bu nedenle İskenderiye'deki Yahudi cemaati Musa'nın 5 kitabının Yunanca'ya çevrilmesine karar verdi... Yerusâlim'deki baş kâhinden bu kitapları Yunanca'ya çevirecek adamlar yollamasını istediler. Efsaneye göre gönderilen 70 bilgin birbirlerinden habersiz çevirdikleri halde, hepsi de harfî harfine birbirinin aynı çıkmış. İşte bunun için Tevrat'ın bu ilk Yunanca çevirisine 70 anlamında "Septuaginta" denir. Bu çeviri uzun zaman Mısır sinagoglarında İbranice'nin yanında yer almıştır."

"MAKKABE" YANI ÇEKİÇ GİBİLER

Kimse kimsenin diniyle, imanıyla, inançlarıyla uğraşır; yasaklamalara, ceza vermeye falan kalkışmasın. Cevabı çok sert oluyor. Yahudiler 150 yıl boyunca Helen Yönetiminde dinlerinde serbest olmalarına rağmen M.Ö. 168'de Silifke (Seleukus) Kralı akılsız bir zorba olduğundan, Yerusâlim'in altını üstüne getirip yağma etti. Birçoklarını sürgünle cezalandırdı. Gönderdiği fermanlarla, onların putperest olmalarını bile sağlayabileceği hayalini kurdu. Sadece hayal değil, tapınaklarını Zeus Olimpiyatlarına tahsis etti; kurbanı, Sept uygulamalarını, sünneti ölüm cezalarıyla önlemeye çalıştı. Yahudiler bu en kutsal haklarının ellerinden alınmasına asla izin vermediler. İhtiyar bir adamın 5 oğluyla birlikte dalgalandırdığı isyan bayrağının altına toplanan kalabalık fedailer

grubu, dağlara çıkıp mağaralarda gizlendiler. İhtiyar adam öldü ama "Makkabe" yani çekiç diye isimlendirilen büyük oğlu isyanın başına geçti. Güçlü Silifke Ordusunu yenip, Yerusâlim'i kurtarıp eski haline getirdiler. Fillerle güçlendirilmiş yeni bir ordunun önünde duramayıp yenildiler ama bu defa Allah imdatlarına yetişti. Düşmanları, kendi aralarındaki çatışmalardan dolayı barış yapmak zorunda kaldılar. Yahudiler birkaç yıl sonra da tamamen bağımsızlıklarına kavuştular. Bütün bu yaşadıklarını da hâlâ elimizde olan Makkabeler Kitabına kaydettiler. Sonraki yıllarda bağımsızlıklarını korusalar da komşularıyla bitmez savaşlarla rahat yüzü görmediler tâ ki M.Ö.63 yılına kadar.

SONUN BAŞLANGICI...

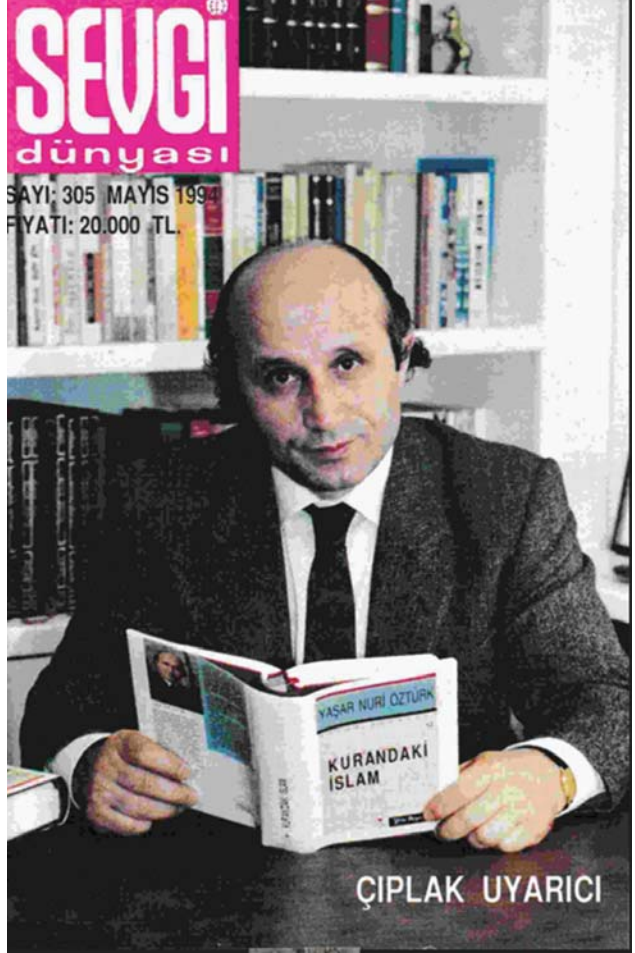
Hannibal'in yenilmesiyle Akdeniz'in tek efendileri olan Romalılar'ın önünde artık kim durabilirdi?! Roma generali Pompeius'un Silifke Devleti'nin topraklarını çiğneyip geçerek Filistin'e girmesi o kadar zor olmamıştı. İsa'nın doğumundan 63 yıl önce 3 aylık bir kuşatmadan sonra Yerusâlim Romalılar'ın oldu. Artık orası tam bir Roma eyaletiydi. Kâğıt üzerinde göstermelik bir Yahuda Devleti vardı ama dizginler tamamen Roma'nın elindeydi. Romalılar'ın atadığı yandaş Yahuda Krallarının esas görevi vergileri toplayıp göndermek, halkın âsîlik edip işgâlcî askerleri yormasını önlemektir. Zaten dinlerini imanlarını rahatça yaşamalarına kimsenin karıştığı falan da yoktu. Daha ne isteyebilirlerdi ki?!..

İşte Zekeriya, Vaftizci Yahya ve Mesih İsa böyle bir ortamda peygamberlikle görevlendirilmişlerdi. Bunları gelecek yazılarımızda derinliğine inceleyeceğiz.

Yaşar Nuri Öztürk'le Röportaj

Güngör Özyiğit, Psikolog

Aşağıdaki özel röportaj 22 Haziran 2016 tarihinde kaybettiğimiz Türk İslam felsefesi profesörü, gazeteci, yazar, avukat, televizyon programcısı, siyasetçi, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi kurucu dekan Prof.Dr. Yaşar Nuri Öztürk ile 1994 yılı Mayıs sayısında Sevgi Dünyası Dergisi'nde yayınladığımız bir röportajdır. Ülkemize büyük hizmetleri bulunan, kaybıyla yeri doldurulamayacak olan değerli bilim adamımızı hayırla yad ediyor, ona yeni yolunun her zaman ışıklı ve güzelliklerle dolu olmasını diliyoruz.

Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk "Kuran'daki İslâm" isimli temel eserinde Kuran'ı kronolojik olarak iniş sırasına göre ele alır ve inceler. İlk indirilen Alâk Suresi'nin ismi bile, başlı başına bir mucizeyi dil düzeyinde gerçekleştirir. Bilindiği gibi, sure, insanın alâktan yaratıldığını bildirir. Alâk kelimesinin kökü ilgi, sevgi, şefkat anlamlarını taşıdığı gibi, kan pıhtısı ve sperm anlamına da gelmektedir. Böylece Kuran mucizevî bir anlatımla, insanın beden ve ruh olarak hem maddî hem manevî unsurlarının varoluş kaynağını tek kelimeye sığdırmak kudretini göstermiştir. Alâk Suresi'ni izleyen 2. 3. ve 4. surelerde insanın ruhsal evrim süreci muhteşem bir tablo şeklinde ortaya konulmaktadır. Prof. Öztürk, din ilimlerindeki derin bilgisi ve yetkisiyle bu tabloyu deşifre ederek şöyle demektedir:

"Dikkat edilirse Kuran'ın ilk inen âyetleri olan bu beş âyette "Oku" emri 2 kez tekrarlanmıştır. Yani iman, tebliğ ve aydınlık adamının ilk işi okumaktır. 4. âyette kaleme de dikkat çekilmiştir. Nitekim iniş sırasıyla 2. sure Kalem Suresi'dir. Ve orada da kalem ve yazdıkları kutsanmıştır. 3. ve 4. surelerde okuma, aydınlanma, yazıp hazırlanma devrelerini tamamlayan ruha, "kalk" emri verilerek hizmet ve aksiyona davet gerçekleştirilmiştir.

Ancak, iniş sırasına göre 4. sure olan Müdessir Suresi'nde "Kalk ve uyar" diye eyleme geçirilen peygambere, aynı sürenin 11. âyeti'nde şöyle deniliyor: "Benimle yaratığım kişiyi yalnız bırak." Değerli dostumuz Yaşar Nuri, bu sürenin ruhunu ise şu sözlerle yorumluyor:

"Anlaşılan odur ki Cenabı Hak, "Kalk" emri ile seferber ettiği resûlünü; kullarıyla arasına girmeye değil, kullarına gerçeği anlatmaya memur etmiştir. Böylece tebliğin, bir engizisyon anlayışına âlet edilmesinin önu daha ilk adımda kesilmiş oluyor. Yani büyük emaneti insanlığa tanıtacak ruh, bir despot değil, bir aydınlık getirici, şuur uyandırıcıdır. Başka bir ifadeyle, tebliğ adamı, Allah için iş yapan olacaktır, Allah yerine iş yapan değil."

Eğer şu dört sürenin ruhu bu şekilde doğru anlaşılmuş olsaydı, din, tarih boyunca her türlü yozlaşmaya karşı korunur ve insanlık bugün olduğundan çok daha iyi bir yerde bulunurdu.

"İndirilen Dini", "Uydurulan Dine" karşı savunmak üzere diliyle, kalemiyle büyük bir mücadele veren değerli dostumuz Yaşar Nuri'yle buluşup, din ve dine ilişkin konular üzerinde konuştuk. Söyleşimizde bir misyonun insanı olarak Yaşar Nuri Bey'i tanımak üzere, özgeçmişinden başladık işe. Başka hiç kimsenin özgeçmişi, daha sonraki yaşamını bu denli belirleyici olmamıştır belki. Onun geleceği ve yapacağı, geldiği ailenin genlerinde yazılı sanki. Okuyun, siz de hak vereceksiniz:

ÖZGEÇMİŞİ

1951'de Bayburt'ta doğdum. Erzurum'lu bir anne ve Trabzon'lu bir babanın oğluyum. Yedi yaşımdan sonraki hayatım ta 1968'e kadar Trabzon'da geçti. Benim hayatımın şekillenmesi ailemin yapısı ve dokusu ile çok sıkı ilintili. Bütün dedelerim, çok eski zamanlardan beri din ilimlerinde ileri gitmiş insanlar. Yani bizde din bilginliği sülâle boyu bir meslek. Ancak, hemen belirtiyim, din bilgin-

liğini, geçim için, hayatını kazanma anlamında bir meslek olarak hiç kullanmamışlar. Bu da ailemizin belirgin özelliklerinden biri. O bakımdan aynı zamanda benim bütün cedlerim tüccar olmuşlar. Nitekim babam da, din bilginliğinin yanı sıra, tüccardı. Yani ticaret geçim için, din bilginliği insanlara karşılıksız hizmet için. Ailemizde, özellikle tasavvufta çok ileri boyutlarda insanlar yetişmiş. Ailemizin bir özelliği de çok güreşçi çıkarmış olması. Babam, dedelerim hep pehlivan yapılı insanlardı.

G. Özyiğit: Ailenizin soyağacı nereye kadar uzanıyor?

Y. N. Öztürk: Şimdi Osmanlı "Niyazoğulları" olarak bizim şeceremizi (soyağacımızı) tutmuş. Buna göre kökenimiz Bağdat'a kadar gidiyor. Oradan Malatya'ya getirilmiş. Oradan da kuzeydeki Pontus Devleti'ndeki ihtida (din değiştirme) hareketlerini hızlandırmak üzere 9 aile Karadeniz kıyısında çeşitli yerlere yerleştirilmiş. Hepsi İslâm ilimlerinde, tasavvufta mürşit mertebesinde, akli başında, iş yapacak insanlar. Böylece 9-10 kuşak geriye götürülen ve bilinen bir soyağacımız var. İşte bizim yetişmemizi şekillendiren, aile yapımızın bu belirleyici özellikleri oldu. Bir yandan din ilimlerinde yükselerek insanlara hizmet etmek, öte yandan hayatını, geçimini ticaret yaparak kazanmak. Buna çok titizlikle uyuldu. Öyle ki din görevlisi olarak çalıştığım bir dönemde babam, ölümünden az önce bana -yeni doğmuş çocuğumu göstererek- âdeta yemin ettirircesine "Buradan aldığın parayı şu çocuğa yedirmeyeceğine dair bana söz ver" dedi ve benden söz aldı. Yani din hizmeti yaparak oradan para alıp karın doyurmayı çok tehlikeli, hattâ insan neslini zehirleyecek bir negativite olarak görüyorlardı. Bu konuda o denli titizlerdi.

G. Özyiğit: Böyle bir aile içinde çocukluğunuz nasıl geçti?

Y. N. Öztürk: Evimiz bir tür okul gibiydi. İslâm ilimleri ve tasavvuf okutulurdu. Herkes dedeme ve babama "Efendim" diye hitap ederdi. O nedenle ben ileri yaşlarımda bile babama "baba" diyemezdim. Aynı zamanda hocam olan babama, herkes gibi "Efendim" demek durumundaydım. Bir bilgi ortamında yetişiyorduk, ama o arada çocukluğumuzu da tam yaşayamıyorduk. Ayrıca küçük yaşta ailenin sorumluluğunu taşıyorduk. Aileye lâf getirecek, saygınlığımı sarsacak bir hareket yapmamak için çok dikkatli yaşıyorduk.

YÜKLÜ BİR EĞİTİM

G. Özyiğit:Eğitiminiz nasıl başladı ve gelişti?

Y. N. Öztürk: Aynı zamanda okul olan evimizde ilk eğitimim 3 yaşında başladı. İlk öğretmenim ise babamdı. 3 yaşında Kuran okumaya başladım.9 yaşında Kuran'ı ezbere biliyordum. Hafız olmuştum. Sonra, yine babamdan Arapça ve Farsça öğrendim. Babamdan sonra, o bölgenin en büyük ilim sahiplerinden Cansızoğlu Mustafa Efendi'den, Arapça ve Farsça olarak, İslâm ilimlerinin temel kaynaklarını okudum. Öylece 10 yıl, klâsik medrese eğitiminden geçtim. 17 yaşında, yani 1967'de ilkokul diplomasını dışarıdan sınava girerek aldım.

G. Özyiğit:Niye o kadar geciktiniz?

Y. N. Öztürk: Babam, özel kabiliyetlerim yüzünden, benim 5 yılımı okulda harcamamı istemedi. Nitekim hiç abartmadan söylüyorum, ben Latin harflerle okumayı bir günde öğrendim. Ve ertesi gün gazete okuyabiliyordum. Çok güçlü bir hafızam vardı. 20 kıtalık bir şiiri iki okuyuşta ezberleyebiliyordum. O nedenle hiç defter tutmadan, oku-

arak ve dinleyerek ortaokul ve liseyi, bazen giderek, bazen dışardan, rahatça bitirdim. 1968'de İstanbul'a geldim. İlâhiyat ve Hukuk tahsil ettim. Bir süre avukatlık, daha önce 12 yıl da vaizlik ve imamlık yaptım. 1980'de İstanbul Üniversitesinde Felsefe Bölümü'nde doktora çalışmam oldu. İslâm Felsefesi doktoru unvanını aldım.

1976'dan itibaren de Bağlarbaşı Yüksek İslam Enstitüsü'nde ders okutmaya başladım. 1980'de orası Fakülte oldu. 1986'da doçent oldum. 1993'te ise İstanbul Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'ne profesör ve dekan olarak atandım. O arada otuza yakın kitabım çıktı. Çeşitli dergi ve gazetelerde de 300'e yakın makalem yayımlandı. Konferanslarımın sayısını ise artık unuttum. 1,5 yıl Amerika'da New York'ta "İslâm Düşüncesi ve Çağdaş Sûfi Düşünce" dersleri okuttum. Ortadoğu, Afrika ülkeleri, Balkanlar, Avrupa ülkeleri, Amerika, Japonya ve Kore'de, alanımla ilgili araştırmalar yaptım. Uzun zamandır, önce "Son Havadis" sonra "Tercüman" ve halen devam etmekte olduğum Hürriyet Gazetesi'nde yazılar yazdım. 1978 ve 1982'de "Türkiye Milli Kültür Vakfı" ödülleri kazandım. Sonra televizyon devreye girdi. Bunlar benim halk tarafından tanınmamı sağladı. Konuşmalarım, yazılarım ve kitaplarım büyük ilgi gördü ve Türkiye'nin her tarafına çağrı üzerine gittiğim konferanslar zinciri başladı. Böylece aynı amaca yönelik değişik, ama birbirini tamamlayan işler içinde yaşayıp gidiyoruz işte...

G. Özyiğit: Televizyondan sonra, konferansların da Türkiye çapında büyük bir ilgi gördüğünü duyuyoruz. Hattâ bir keresinde, Adana'da ben de tanık oldum buna...

Y. N. Öztürk: Evet... Türkiye'nin birçok yerine çağrı üzerine gidiyorum. 2-3 bin kişilik

coşkulu kalabalıklara sesleniyorum. O kadar kalabalık bir kitle hiç kıvıldamadan 3-4 saat ilgiyle dinliyor. İnsanlar gerçeğe susamış bir durumda. Her ne kadar anlamı söze sığdırmaya kalktığınızda, esas sermayenin büyük bir kısmı gidiyorsa da, gözün ve kulağın da nasibi var. Aslında ben konuşmaya teşne biri değilimdir. Konuşmaktan pek hoşlanmam bile denebilir. Şu işe bakın ki bugün en çok konuşanlardan biri benim. Ama Cenabı Hak takdirini bizim tedbirin üstüne çıkardı. Sevmediğim bir şeyi, benim alâmetifarıkam (belirgin işaretim) yaptı. Hukuk tahsili yapmayı hiç istemezdim, onu da yaptırdı; benim işime karışma dercesine. Bir meczup velînin dediği gibi hani "Şu Allah'la da asla başa çıkılmıyor!"

DOĞU-BATI SENTEZİ

G. Özyiğit: Atatürk'ün "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık" demesi gibi, bu kadar zamana bunca işi nasıl sığdırdınız?

Y. N. Öztürk: Bu, bayağı bir merak konusu olmuştur. Hattâ bazıları bunu bir araştırma konusu olarak ele almıştır. Rahmetli Prof. Recep Doksat, konferanslarımı 3-4 saat, her yaştan ve kesimden insanın kıvıldamadan, nefessiz dinleyişini inceleme konusu yapmıştır. Halen kitap, yazı ve konuşmadaki velûdiyetin (verimliliğin, akıcılığın) nasıl sağlandığı araştırılıyor. Bunun sebebi bence şu: Bir kere çok iyi yetiştim. Ve yobaz yetişmedim. Ne inkâr yobazlığı, ne din yobazlığı bize musallat olamadı. Onun için önce babamı, arkasından Cansız Mustafa Hoca'yı rahmetle ve şükranla anıyorum.

İkincisi, bilgi bakımından çok yönlü ve düzenli bir şekilde eğitildim. Bir yandan medrese eğitimi görürken, bir yandan batı klâsiklerini okuyordum. Cansız Hoca'nın

büyüklüğü işte burada. Bana Hafız Divanını, Ömer Hayyam'ı, Fizuli'yi, Yunus'u okuturken, aynı zamanda Voltaire'i, Shakespeare'i, Hugo'yu da okutuyordu. Bu kadar karma bir seyir içindeydik. Yani insanlık bir bütündü. Ve bu mirasın bütününe tanımak lâzımdı, yeni sentezlere varabilmek için.

Eğer gelişmiş bir beyin ve ruh karşısındaysanız öyle yetişmeniz gerekirdi. Bunu fark etmişlerdi ve bizi öyle yetiştirdiler. Ve bana kendimi geliştirmem konusunda çok yardım edildi, el uzatıldı, lisede Arapça, Farsça kitaplar okurken, lise hocam Sayın Özalp Tüzüner'den özel Fransızca dersi alıyordum. Gece-gündüz, nerede olursa. Ve bu insanlar bana hiç hasis davranmadılar. Cansız Hoca, nasıl cömertçesine bana bilgisini sunuyorsa, Özalp Hoca da aynı cömertlikle ve bir kuruş almadan bana ders verdi. Başkalarına parayla ders veren Özalp Hoca, nedense bana bunu uygulamadı. Bende ne görmüşlerse, ilerde nasıl bir hizmet vereceğimi sezmişlerse, bana çok farklı ve cömert davrandılar.

Yine Trabzon Lisesi'nde müzik hocası olan Kâmil Bey, bende gördükleri müzik yeteneğini geliştirmek üzere, eşi ile birlikte evlerinde bana piyano dersi verdiler. Üstelik hiç bir karşılık almadan. Sonra baktım ki, bu da başlı başına bir iş. Benim ilmî yürüyüşümü bir yerde aksatacak diye bırakmak zorunda kaldım. O hocalarımı da saygı ve şükranla anıyorum. Böylece doğusu-batısıyla çok sesli olarak yetiştik. Bu bana rahatlık sağladı. Görüş ufku genişletti. Karşımdaki insan, hangi meşrep ve mizaçtan olursa olsun, onu anlamama yardımcı oldu. Etki gücümü alabilmesine artırdı. Çünkü insanı etkileyebilmek için, önce onu kucaklayıp kavrayacaksınız; başka türlü hiç bir yere varamazsınız. Bu şekilde, sistemli bir biçimde Doğu

Edebiyatı'nın Arapça, Farsça, Osmanlıca ve Türkçe yoluyla, Batı'yı ise önce tercümelemlerle, sonra Fransızca ve İngilizce yoluyla iyice tetkik ettim.

G. Özyiğit: İngilizceyi ne zaman öğrendiniz?

Y. N. Öztürk: İngilizceyi kırk yaşında öğrendim. Marmara Üniversitesi'nin yoğun dil kurslarına gittim, sekiz ay kadar. Sonra Allah, bir-iki Amerikalı dost çıkardı karşıma. Onlar da büyük paralarla ders veren insanlardı. Lûtfettiler ve yine bir kuruş almadan, bana gece-gündüz ders verdiler. O sırada Amerika'ya gitme imkânı çıktı önüme. Orada hem ders okuttuk, hem de lisanımızı ilerlettik. Bunlar, dünyayı sahip olduğu bütün kültür mirasıyla tanımamı sağladı.

ZAMANI İYİ KULLANMA

G. Özyiğit: Siz de çalıştınız ama...

Y. N. Öztürk: Hem de nasıl, hiç durmadan!... Birincisi bu. İkincisi, ben zamanı çok rasyonel kullanırım. Allah'ın verdiği kabiliyetler dışında, verimliliğimi dayandırdığım tek şey bu: Zamanı iyi kullanmak. Bir saniye zaman bile israf etmemeye, boşa geçirmemeye çalışırım. Ama bu demek değil ki, kendime hiç zaman ayırmadım, gezmedim, eğlenmedim. 27 yıl da sporla uğraştım, judo yaptım. Bunun 4-5 yılı antrenörlükle geçti. Bunlar birbirine ters düşen şeyler değil.

G. Özyiğit: Birbirini destekleyen şeyler...

Y. N. Öztürk: Kesinlikle öyle... Belgrat Ormanı'na gidip yürümek veya koşmakla, masa başında bir makale yazmak birbirinin devamıdır. Gidip bir havuzda 1 saat yüzmek, insana dinçlik kazandırır ve kafa çalışmasındaki verimliliği de artırır.

G. Özyiğit: Atalarımız "sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur" demiş..

Y. N. Öztürk: Evet, çok doğru, aynen katılıyorum. İşte bu birbirini tamamlama işi de bir tür yetenek.

G. Özyiğit: Yaşamı ve zamanı kullanma kıvraklığı ve hüneri...

Y. N. Öztürk: Evet, bir nevi yaşama sanatının ustası olmak bu...

G. Özyiğit: Uyku ile aranız nasıl?

Y. N. Öztürk: Hayatım boyunca ne uyku düşkünü oldum, ne de yemek düşkünü. Hele yemek yemeyi çoğu kere angarya gibi görmüşümdür. Yalnız uykuda o kadar fedakâr değilim. Gerçi bir hafta hiç uyumadığım zamanlar olmuştur. Seyahatte veya bir kitabımın çıkışı sırasında 5-6 gün sabahladığım olmuştur. Ama bunu sonra telâfi ederim. Günde normal 5-6 saat uyuyorsam, 8 saate çıkarırım. Onu vücut benden istiyor, ödünç verdim, geri ver diyor. Yemekte böyle bir derdim yok. Ne kadar yemesem o kadar rahatım.

G. Özyiğit: Oruç?

Y. N. Öztürk: Çok oruç tuttum.

Ramazan'ın dışında, Amerika'daki 1,5 yılın büyük kısmı dahil, gençliğim, diyebilirim ki yılda 4-5 ay oruç tutmakla geçmiştir. O bana ayrı bir haz veriyor. Konferanslar sürecinden sonra bu sistem maalesef biraz bozuldu...

BESLENME VE KİŞİLİK

G. Özyiğit: Tasavvufta "Açlık, evliyanın lokmasıdır" diye bir söz vardır. Yine Mevlâna ilhama yazdırdığı Mesnevi'sinde çok acıkıp bir iki lokma aldığında, düşüncelerinin çamurlaştığını söylüyor. Buna göre, açlıkla ya da yemek sistemiyle, esinlenme ve düşünce

üretme arasında bir bağlantı var mı?

Y. N. Öztürk: Olması gerekir. Bir kere yemeği şehvet haline getiren kimseden, düşünce adına bir şey beklenemez. Ayrıca, yemeğe karşı uzak durduğunuz oranda, sahip olduğunuz iç fakültelerin potansiyeli, performansı artar. Bir büyük dâhinin günlük beyin faaliyetinde harcayacağı kalori, bir atletin bir dakikada harcayacağından çok aşağıda. Yani beyin, o kadar azla yetinebiliyor. O bakımdan düşünce adamının boğazla, sofrayla alâkası son derece önemlidir. Yani o ilgi, üreteceği düşüncenin hem niteliğini, hem de niceliğini etkiliyor. Kuran da buna dair ipuçları veriyor. Temiz şeylerden yiye ki, iyi şeyler üretesiniz diyor. Yani yenilecek şeylerin kalitesi de çok önemli. Amerika'da "Gıda ve Kişiliğiniz" diye, bir beslenme uzmanının kitabını okumuştum. O da bunu doğruluyor.

G. Özyiğit: Siz neler yiyorsunuz?

Y. N. Öztürk: Biz, ailece kırmızı ete biraz uzak duruyoruz. Tavuk ve daha çok da balık yiyoruz. Sebze ve meyveye soframızda çok yer veriyoruz. Yoğurt, zeytinyağı ve zeytin, kuru üzüm, esmer kepek ve çavdar ekmeği, mısır ekmeği ve bal, genelde yediğimiz şeyler...

SPOR

G. Özyiğit: Din ilimlerinde ilerleme ve geçim için ticaretle uğraşmanın yanı sıra, spor da aile geleneklerinizden biri. Siz, judo yapmakla, bu geleneği de sürdürmüş oldunuz. Halen spor yapıyor musunuz?

Y. N. Öztürk: Elbette... Spor da benim yaşamımın ayrılmaz bir parçası. Aynı zamanda verimli çalışmamı sağlayan kaynaklardan biri. Yürüyör ve koşuyorum, bisiklete biniyorum, yüzüyorum. Ayrıca her gün evimde jimnastik yapıyorum. Taşındığım evde ilk yap-

tığım iş, spor malzemelerini yerleştirecek mekânı ayarlamak. Ve taşınmadan önce, evin uygun bir yerine bir barfiks yaptırmak. Buna çok dikkat ederim. Spor bana sağlıklı düşünme imkânı veriyor. Spor yapmadım mı, düşüncemin çürüdüğünü hissediyorum, öyle bir imaj geliyor. O nedenle sporsuz bir yaşam düşünemiyorum. Ruhun iyi ses çıkarması için bedeninin de iyi akort edilmesi lâzım.

MÜJDE VE UYARI

G. Özyiğit: Yazılarınızda olsun, konuşmalarınızda olsun, insanları silkere, sarsarak uyardırmaya çalışıyorsunuz. Kitaplarınızdan birinin ismi de "Çıplak Uyarı". Niçin "Çıplak Uyarı" ve kimdir çıplak uyarıcı?

Y. N. Öztürk: Son dinin peygamberi "Ben Çıplak Uyarıcıyım" diyor. O halde ne demek çıplak uyarıcı? Çıplak Uyarıcı (en-nezir el-uryân) deyimini Araplar, vereceği haberin çok önemli oluşu yüzünden elbisesini bile giymeye vakit bulamadan dışarı fırlayıp, halkı uyaran kişi için kullanırlar. Bu deyim hem haberin önemine, hem habercinin ciddiyet ve yüceliğine dikkat çeker. Çıplak uyarıcı, ölüm-kalım noktasında konuşan, uçuruma gidip gitmeme kararını etkilemek üzere konuşan habercidir. Dinleyeni aydınlığa, dinlemeyeni hüsrana götüren sözün sahibidir çıplak uyarıcı.

Kuran ilâhî mesajı insanlara ileten kozmik sorumluluğun taşıyıcısı peygamberlerin iki niteliği üzerinde ısrarla durur. Beşir (müjdeleyici) ve nezir (uyarıcı). Her peygamber aynı anda hem beşirdir, hem de nezir. Muştı ve ümidin, varoluş bünyesinde işe yaraması, onların uyarısıyla birlikte bulunmasına bağlıdır. Hayat pelteleşmeye, uyuşukluğa, vurdumduymazlığa teslim edilmeyecek kadar ciddi ve

yücedir. Peygamber, insanı, uyarıcı sıfatıyla ciddiyete ve titizliğe hazırlarken, müjdecî sıfatıyla da ümit, coşku ve atılım sevdasıyla doldurur. Müjde ve uyarı sürekli yücelen ruhun iki kanadı gibidir.

G. Özyiğit:Bugün, sapla samanın birbirine karıştığı şu sisli-puslu ortamda, insanın dara düştüğü ve yanıfta kaybolduğu bir dünyada, sizin de belirttiğiniz gibi, çıplak uyarıcıya, havadan ve sudan daha çok muhtacı. Bu arada şunu da söylemekte yarar var galiba: Gerçeği gören başkalarına da söyleme cesaretini gösteren ve benlik elbiselerinden soyunan herkes, siz, biz, hepimiz "Çıplak Uyarıcı" olabiliriz!...

DİNİN ÖZÜ

G. Özyiğit:Yaşar Bey, yıllardır dilinizle ve kaleminizle savaşıyorsunuz. Ve bir "çıplak uyarıcı" olarak, dinin aslı ile sahtesini birbirinden ayırmaları konusunda, insanları bilinçlendiriyor, kutsal bir mücadele veriyorsunuz. Buna göre dinin gerçeği ile uygulanan din hakkında ne düşünüyorsunuz? Veya daha özel şekliyle, İslâm'ın aslı ile hâlihazırdaki hali üzerine neler söyleyebilirsiniz?

Y. N. Öztürk: Bir şeyin gerçeği, onun kaynağına uygun olanı demektir. Öyleyse dinin gerçeği deyince ne anlıyoruz? Dini kim göndermişse ve hangi kaynağına bağlamışsa, ona uygun olandır. Böyle baktığımızda dinin veya İslâm'ın gerçeği, peygamberlerin tebliğ ettiği ve aldığı vahiylerle oturttuğu dindir. Bu dine fatura edilerek çıkarılan karışıma, biz örf dini veya hurafe dini diyoruz. İslâm bilginlerinden bazıları meselâ İbni Teymiye "münzel din, müevvel din" deyimini kullanmış, bizden beş-altı asır önce. Yani Allah tarafından indirilen (inzal olunan) din ile beşerin uydurduğu din.

Ben bunu bir yazı başlığı yaptım: "İndirilen Din, Uydurulan Din" diye. Şimdi bizim yaptığımız bu ayrım, zaten bütün peygamberler tarihinde var. Esasında böyle bir ayrım veya realite olmasa, olay bir peygamberle biterdi. O kadar peygamber göndermeye Cenabı Hak niye gerek görmüştür?

G. Özyiğit: Bozulmasa yenisi gelmezdi diyorsunuz?

Y. N. Öztürk: Evet, çünkü bozuyorlar. Peygamberin getirdiği mesajın hemen arkasından, ona fatura edilen bir sahte din çıkıyor ortaya. Onun üzerine Yaradan, yenisini gönderiyor, tasfiye ediyor. Gönderiyor, filtre ediyor, temizliyor, arıtıyor, yenisini koyuyor ortaya. Yine bozuyorlar. Bu böyle, son peygambere kadar geliyor. Ondan sonra bu temizleme ve ayıklama işini kim yapacak? İşte orada Cenabı Hak, Kuran'ı kendi korumasına alarak tedbirini koymuş. Ve diyor ki, nübüvvet bitmiştir, ama benim korumama aldığım kitap, bundan sonraki yozlaşmaları tasfiye edecektir.

Şimdi biz, işte bu noktada devreye giriyor ve işe giriyoruz. Bu bir bakıma, tarihte birçok benzerimiz gibi, İslâm'da "tecdit" dediğimiz, yeniden yapılandırma hareketidir. Bizim yaptığımız bu, reform falan değil. Ne yapıyoruz ve ne yapmıştır bizim gibi çalışanlar? Allah'ın garantisinde ve korumasındaki, bu insanın dejenere edemediği kaynağı esas alarak yozlaşmaları tasfiye etmek, dini arındırmak, yeniden yapılandırmak ve örflerin ona yüklediği sahte değerlerden dini kurtararak, evrensel prensiplere bağlamak. Çünkü din bizim 24 saatimizin bütün şartlarına bir takım donelerle (verilerle) ışık tutmuyor. Olması gereken evrensel ölçüleri veriyor sadece. Araları siz zamana ve mekâna göre

dolduracaksınız. O da Kuran'ın emridir. Yani Kuran'da her şey var dedığımız zaman bunu anlamak lâzım.

G. Özyiğit:Aksi halde insan robot olurdu.

Y. N. Öztürk: Robot olurdu ve zaten bu, varlık kanunlarına da aykırıdır. Çünkü dağın bir tarafında bir evrensel prensibi uygulama şekli şöyledir, öbür tarafında böyledir. Yarın şöyledir, beş gün sonra başka türüdür. Ama "değişmezler" var. Kuran buna sünnetullah diyor veya insanın fitratı diyor. Yani yaratılışın prensipleri. Bunları veriyor Kuran ve insana diyor ki, bu köşe taşlarına dikkat et, bunları aşar taşarsan uçuruma gidersin. Ama aralarını sen dolduracaksın. Fakat ana esaslara müdahale etmeyeceksin. Şimdi bir devirde bu araları birisi dolduruyor. Sonra binleri geliyor, o doldurulan araları dinin bizzat kendisi yapıyor. Köşe taşlarıyla, araya konan 3. ve 4. derecedeki malzemeleri eşitliyor. Bu defa ne oluyor, problem çıkıyor. Yani Allah'ın istediği din, bakıyorsunuz, insanla çelişiyor. Aslında çelişmemesi lâzım. Neden çelişiyor?

Köşetaşı durumundaki vahyin verisi ile insanın oraya geçici bir süre kullanmak üzere koyduğu dekoratif maddeleri aynı kefeye koyuyorsunuz. Buna insanın ısınması mümkün değil. Şimdi bizim yapmak istediğimiz, o köşe taşlarını, yani Allah'ın elinden gelen prensiplerin diniyle, insanın buna eklediklerini birbirinden ayırmak. Çünkü bin yıl önce, o köşe taşlarının arasına konmuş, ayrıntı konumundaki malzemeyi bugün din diye ortaya getirdiniz mi, bir facia tablosu çıkar ortaya. O yüzden benim ana eserimin ismi "Kuran'daki İslâm"dır. Kuran'da ne vardır, ne yoktur? Yok olduğu halde, dine yamayan şeyler neler? İşte o kitap, bunları

ayıklıyor. Dini kaynağından öğrenme anlamında "Kuran'daki İslâm" isminin esprisi bu. Ve inanıyorum ki din gerçeğinden, insanın derdine deva olacak reçeteler çıkarılması, bu Allah'ın elinden çıkanla, kulun eklemelerini titiz bir şekilde ayıklamakla mümkün olur.

G. Özyiğit: Bu anlattıklarınızın ışığında, bugün İslâm dünyasına baktığımızda, görülen manzara hiç hoş değil.

BATI, KURAN'A DAHA YAKIN

Y. N. Öztürk: Ne yazık ki öyle. Bugün dünyanın her tarafında, o arada ülkemizde de, insanların önüne İslâm dini diye çıkardıkları nedir? Tarih içinde İslâm'ın temas ettiği kültürlerin -başta Arap Cahiliyet kültürü olmak üzere- kalıntılarını toplayıp, İslâm diye insanlara yutturmak istiyorlar. Şimdi bu dinmin değildir. Adına İslâm demekle, bu İslâm olmaz. Böyle baktığımızda karşımıza ilginç bir şey çıkıyor. Bugün Müslüman nüfus kâğıdı taşıyan dünyanın Kuran'a yakınlığı, Kuran'ın değerlerini, vahyin verilerini hayata geçirme bakımından, batı dünyasından daha uzaktadır.

G. Özyiğit: Yani söylenenlere değil de, yapılanlara bakarsak, batı dünyası Kuran'ın özüne, Müslüman dünyadan daha yakın diyorsunuz. İlginçtir, Alman düşünürü Singrid Hunke da "Allah'ın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde" isimli eserinde aynı tespiti dile getiriyor.

Y. N. Öztürk: Tarafsız gözle bakarsanız böyle. Bilimde, felsefede, sanatta bütün değerleri onlar üretmiş. Temizlikte, dürüstlükte de İslâm dünyasından çok ileride. Öyle ki Müslüman'a kelime-i şahadetten başka bir şey

kalmıyor. Bunda şaşılacak bir şey de yok. Madem İslâm evrenseldir, madem Allah âlemlerin Rabbidir, bütün insanlığın Rabbidir. Ve İslâm da bütün insanlara sesleniyor. O halde İslâm kelimesini kelime-i şahadetin cenderesine hapsedmeye bizim hakkımız yok. İslâm'ın, Kuran'ın getirdiği bütün değerleri dikkate alacaksınız. Kelime-i şahadet bunlardan yalnız biridir. Buna göre Kuran'ın getirdiği değerlerin bir listesini yapın. Bu listedeki değerleri kim hayata sokmuşsa ona bir puan verin. Göreceksiniz ki, İslâm dünyasının alacağı puan, batı dünyasının alacağı puandan çok aşağılarda kalır.

G. Özyiğit: İslâm dünyası adına yüz kızartıcı bir durum bu, değil mi?

Y. N. Öztürk: Evet, ne yapalım ki böyle. Acı ama gerçek. Bunu ilk kez ben söylemiyorum. Daha 1920'lerde İslâm'ın büyük vicdanı Mehmet Akif "Kuran dini açısından bakarsanız dünyaya, Kuran'a en uzak kitle bugün Müslüman geçinen kitledir" diyor. Kuran'a en yakın toplum olarak da Japon'ları görüyor. Ve onları "boyu kısa, ruhu büyük" millet diyerek övüyor. Söz Japon'lardan açılmışken bir şeyi daha hatırlatmak istiyorum. Vaktiyle Japonya'dan II. Abdülhamid'e bir heyet geliyor. "Efendim, bizim bütün dinleri incelemek ve din sorununda kendimize bir çıkış bulmak gibi bir niyetimiz var. O nedenle bize İslâm'ı anlatacak bir heyet göndererseniz. Olabilir ki ısırınız bu dine diyorlar. II. Abdülhamid, akıllı bir insan. Siyaseti ve dini iyi biliyor. Biraz süre istiyor. Erkânını toplayıp görüştükten sonra, heyete verdiği cevap tarihi bir önem taşır.

Diyor ki II. Abdülhamid: "Ne yazık ki, böyle bir heyet gönderemeyeceğim size. Çünkü öyle bir heyeti bulsam, o önce bana

lazım." Öyle bir heyet yok zira. O dönemde de din, slogan ve örf hegemonyasına mahkûm edilmişti. Dini örf'ten, hurafeden temizlemek gerek. Gerçi örf de bir değerdir. Oysa dinin evrensel ilkeleri zaman ve mekân üstüdür. Burayı göz ardı etmemek lazım. Örfün yeri var, Kuran da örfe atıf (gönderme) yapar. Fakat örfü ilâhileştirmeyi putperestlik sayar. Örfün değişen yapısı ile Kuranın değişmezlerini eşitlemeye kalkarsanız, mahvolursunuz. İşte bizim Kurandaki din ile örfün dini, vahyin aydınlık dini ile, örfün kaos dini dediğimiz din bu. Bütün eserlerimizde bu düşünce egemendir. "Kuran'daki İslâm" bunun manifestosunu (bildirge) verir. Açıkça söylüyorum, o kitabın bugün için alternatifi (başka seçeneği) yoktur. Yarın çok daha güzelleri yapılabilir elbet ki.

DİNİN TANIMI

G. Özyiğit: Dinin doğru bir tanımını yaptığımızda, neyin dinin kapsamı içinde, neyin dışarıda kaldığı iyice ortaya çıkıyor galiba.

Y. N. Öztürk: Evet, dediğiniz gibi, tanım, mutlaka korunması gereken öğeler üzerine oturur. Eskilerin deyimiyle "tarif, efradını cami, ağyarını mâni" olmalıdır. Yani dışlanması gerekeni tam dışlayacak, korunması gerekeni tam koruyacak. Üç şey girer bu tanımın içine:

1- İlähi konum olma niteliği: Yani dinin arkasına Allah'tan başka kimseyi koymayacakım. Allah'ın elinden çıkan din, yine O'nun tekelindedir. Peygambere bile bu tekele iştirak (ortak olma) hakkı verilmemiştir. Peygamber ancak Allah'ın buyruklarını insanlara iletir. Görevi tebliğdir. Allah'la ortaklık kurup, bir kısım hükümleri sen koy, bir kısmını da ben koyayım diye bir şey yok.

Peygamberleri bu konuma getirdiniz mi, onları şirk âleti yapıyorsunuz, Allah'a ortak koşuyorsunuz demektir. Ve İslâm âlemi bugün bunu yapıyor. Hıristiyanları yerden yere çalıyorlar. Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu ilân ettikleri için. Ama İslâm dünyasının yaptığı da ondan hiç geri değil. Yani Allah'ın Resûlü'nü, Allah'ın şeriki, ortağı haline getiren negatif süreç, Peygamberin hemen ölümünden sonra başlamıştır. Onunla da kalmamış, İslâm dünyası daha 30'a, 40'a yakın yedek ilâhlar koymuştur ve devam ediyor bu. Demek ki, dinin arkasına Allah'tan başka bir kuvveti hüküm sahibi ve kaynağı olarak koymaya kalktığımız anda, tevhid (Allah'ı birleme) gider, yerine şirk (Allah'a ortak koşma) gelir.

G. Özyiğit: Yani hüküm sahibi yalnız Allah'tır.

Y. N. Öztürk: Evet, kesin öyle. Başka türlü de yedek ilâhlar türetmek olur. Dinde imza yetkisi tektir. Peygambere bile, bu imza yetkisi verilmemiştir. Ancak altı imzalanmış hükümleri tebliğ yetkisi vardır. Sorana da açıklama yetkisi. O kadar.

Dinin tarifi içine giren ikinci husus: Din akıl sahipleri içindir: Sade akıl da demeyelim, işleyen akıl, düşünen akıl diyelim. Kuran'da cevher olarak akıl kelimesi geçmez. Fonksiyonel akıl anlamına "taakkûl" kelimesi kullanılır. Çünkü ancak çalışan, düşünen akıl bir takım gerçeklere ulaşır. Yani hitap, aklını çalıştıran, düşünen insanadır. 3- Din, aynı zamanda hür iradesi olan insanlara seslenir: Baskı, zor ya da beyin yıkama yoluyla hür irade ortadan kaldırılmış veya kısmen mefluç (işlemez) hale getirilmişse, orada Kuran'ın anlattığı anlamda dinden söz etmeye imkân yok.

G. Özyiğit: Uygulamadaki din bu tanımın dışında kalıyor gibi.

Y. N. Öztürk: "Evet... Dinde olması gereken üç unsurun karşıtı olan üç zaaflık, bugün maalesef İslâm dünyasında dini çürütecek derecede vardır. Yani ne akıl kullanılıyor ne hür iradeye imkân veriliyor, ne de Allah'ın dini O'nun elinden çıkmış şekilde korunuyor. Dinlerin içine onların tahrip edecek birtakım unsurlar soktunuz mu, kuralları istediğiniz kadar ihya edin, görünürde fotoğraf olarak istediğiniz kadar mükemmeli sergileyin, ruh gider ve din adına ortada yalnız slogan ve kabuk kalır.

G. Özyiğit: İnsan kendini gerçeğe göre değiştirecek yerde, gerçeği kendine göre değiştiriyor. Başka deyişle, dine uyacak yerde, dini kendine uyduruyor.

Y. N. Öztürk: Yani Allah'ın iradesinin yerini, dinde insan hırsı aldı mı, bu hale geliyor. Ne geliyor? Rahmet yerine dinde şiddet geliyor. Ve Allah'a fatura edilerek sürekli insanoğluna zulüm yapılıyor. Bunun ismi de din oluyor. O bakımdan Kuran açık söylüyor: İmanlarını zulümle kirletmeyenler, imanın nimetlerinden yararlanır" diyor. İmanı zulümle kirlettin mi din, din olmaktan çıkar, insanların başına belâ olur, tarih boyunca olduğu gibi. Kuran'ın yarısı dini temsil edenlerden şikâyetle doludur. İnsanlığa en büyük kötülüğü bunlar yaptı, diyor Kuran. Çünkü bunlar Allah'ın iradesini çarpıttılar, vahyin beyanlarını bozdular. Kendi nefislerini Allah'ın iradesinin yerine koydular.

DİN ADAMLARI SINIFI

G. Özyiğit: Ayrıca, bildiğim kadarıyla İslâm'da "ruhban sınıfı", "din adamları sınıfı" diye ayrıcalıklı bir sınıf yok.

Y. N. Öztürk: Ruhban sınıfını getirdiniz mi engizisyon gelir. Dini meslek edinenlerin, insanlar üzerinde egemenliği başlar. Nedir engizisyon? Allah adına insanlığın kaderine hükmetmeye kalkmaktır. Bunu baskı, zorbalık, yalan ve kandırma izler. Allah adına tanıklık taslayıp da insanlığa hükmetmeye kalktınız mı, sorun çıkar. Hükmedilenler buna uzun süre dayanamaz. İnsan yapısına ters çünkü. Problem çıktı mı ne yapacaksınız? Cuntayı nasıl yürüteceksiniz? Referandum mu yapacaksınız? Kim baskıya, zorbalığa, sömürüye oy verir. O zaman şiddete başvuracaksınız. Halkın direnişini zulümle kırmaya kalkacaksınız.

Oysa dinler, Allah'ın yeryüzünde böyle jandarmalar kullanmadığını gösterir. Buna ihtiyacı yok. Hür irade varsa, jandarma olmaz. Jandarma oldu mu, hür iradeyi -o arada gerçek dini- ortadan kaldırmamız lâzım. Ne var jandarmanın yerine? Allah'ın enformasyonu (bilgilendirmesi) var, tebliğ var. Bilgi ve ışık dağıtan elleri, peygamberleri ve onları izleyenler var. Ama dipçik yok, baskı yok.

G. Özyiğit: O zaman dinde şiddet, "Allah'ım bizi intikamına memur et" gibi dine değil, kine fatura edilebilecek saçmalıklar kesinlikle yok diyebilir miyiz?

Y. N. Öztürk: Hür irade dinin tanımı içinde varsa, şiddet olur mu? Manipülasyon bile olmaz. Yani açık şiddet ve baskı değil, bir takım oyunlarla insan iradesi üzerinde operasyonlara gitmek bile zulümdür. Bırakın açık şiddeti.

G. Özyiğit: O da bir nevi aldatma, kandırma oluyor.

Y. N. Öztürk: Tabii... İşte engizisyon geldi mi, saltanatını sürdürmek için ya yalana ya

şiddete başvuracak. Çünkü ikna edecek bilgisi yok. Hükmetme ihtirasları insan ruhuna ters düşüyor. Bu defa hegemonyalarını sürdürmek için zulme gidiyor. İşte şiddet buradan doğuyor.

G. Özyiğit: Bilgi ve ikna yetersizliği, baskı ve zulme yol açıyor.

Y. N. Öztürk: Tamamen öyle... Tebliğde başarılı olamayanlar, din adına şiddete başvuruyorlar. Tebliğden rahatsız olanlara dikkat edin, bizim toplumumuzda da şiddeti alkışlayan bunlardır. Önce insanlara Allah'ın dininin ulaştırılmasından rahatsız oluyor, onu engelliyorlar. Ondan sonra da şiddete yöneliyorlar.

DİNDE ZORLAMA YOK

G. Özyiğit: "Oysa dinde zorlama yok."

Y. N. Öztürk: "Evet. Bakara Suresi 256. âyet'te "Dinde baskı-zorlama-tiksindirme yoktur" diyor. İkra kelimesini kullanıyor. O sadece zorlama değil, iradeyi işleme hale getiren her türlü gelişmeyi içeriyor. Yani insanın kendi içinden severek benimsemediği

bir şeyin, insana dikte ettirilmesidir. İlle dipçikle olması şart değil. Bir insana istemediği bir şeyi, kerhen de olsa yaptırmaya kalkmanız doğru değil. Çünkü yine zorlamaya giriyor. Söz gelimi bir insana zorla namaz kıldırılmaya kalkarsanız, onun şirke itersiniz. Çünkü namazı içten gelmeden kılcığı için riya olur. Riya (ikiyüzlülük) ise, peygamberin dediği gibi şirktir. Özetle, dinde zorlama insanları yıkıma, ikiyüzlülüğe ve putperestliğe iter.

G. Özyiğit: "İçinizde hayra çağıran, iyiliği emredip, kötülükten sakındıran bir topluluk olsun; işte onlar başarıya erenlerdir" (3/104) Kuran'ın bu âyetini nasıl yorumluyorsunuz?

Y. N. Öztürk: "Aslında bu Kuran'ın, kendi şartları içinde herkese yüklediği öğrenme ve öğrendiğini tebliğ etme görevidir. O her toplulukta belli bir ekibin olması, toplum açısından bir tür güvenlik sigortasıdır. Yani her toplulukta en azından hidâyeti temsil edecek bir grup olacak. Ben öyle anlıyorum. Yoksa böyle bir ekip oldu mu iş biter. Veya bu, o ekibin işi denildi mi, işte ruhbanlık

sınıfı gelir. Halbuki Kuran dininde sınıf hegemonyası yoktur. Kıyafet hegemonyası yoktur. Resmi mabet hegemonyası yoktur. Herkes Allah'ın kuludur. Her yer mabettir. Tasavvuf erbabının dediği gibi "toprak post, Allah dost". Ve evrensel ölçülere saygısızlık olmak şartıyla her kıyafet makbuldür. Evrensellik bu. Aksi halde, evrenselliği benim gibi düşünenlere saygı anlamına alırsanız, bu evrensellik değil, egoizmdir.

LAİKLİK

G. Özyiğit: Laiklik konusunda ne diyorsunuz?

Y. N. Öztürk: Bu bir çerçeve kavramdır. İçine ne koyuyorsanız, o olacaktır. Siz dini Allah'ın iradesinden koparıp, beşerin hırslarına ve sömürüsüne teslim ederseniz, bunu da din diye insanlığın ensesine bindirirseniz, o zaman insanlık tedbir almak zorunda kalır. Nitekim almıştır da.

G. Özyiğit: Yani laiklik bir tür düzeltme operasyonu oluyor.

Y. N. Öztürk: "Tamamen öyle. Niye lâikliğe gidiyor insanoğlu? Allah'ı kullanarak insana zulüm yapıyorlar. Din adına insanoğlu kahra mahkûm ediliyor. İnsanoğlu buna nasıl dayansın. Çare arıyor. O zaman diyor ki, şu elini yakamdan çek, git, kendi izbende ne yapıyorsan yap. Yani insanlar yanlış uygulanan dinin zulmünden laikliğe sığınmışlar. Bu anlamda laiklik, gerçek dindar için de bir koruyucu şemsiye.

Ama siz beni elimden tutup da kaosa, zorluğa, çıkmaza çekmiyor; rahmete ve güzelliğe, güzelce götürüyorsanız, ne diyeceğim ben. Yani bundan mı şikâyet edeceğim? İslâm kelimesi silm ve selâm köklerinden türer. Silm barış, güven, huzur demektir. Selâm da

mutluluk, esenlik anlamına gelir. Demek oluyor ki, İslâm'ın temelinde barış, güven, mutluluk ve esenlik vardır. Din asıl sahibine teslim edilirse ve gerçek anlamda uygulanırsa laikliğe gerek kalır mı? Ama dinin bugünkü haliyle ve uygulanış biçimiyle, laikliğe gerek vardır; ancak laikliği de, gerçek dine karşı bir baskı şekline dönüştürmemek şartıyla. Çünkü laikliğin uygulanmasında da bu tür yanlışlar çok yapılmıştır.

KURAN'A GÖRE KURTULUŞA ERENLER

G. Özyiğit: "Bakara 62'de şöyle deniyor: "Şu bir gerçek ki, iman edenlerden, Yahudilerden, Hıristiyanlardan, Sâbiîlerden Allah'a ve âhiret gününe inanıp, barışa yönelik iş yapanların, Rableri katında kendilerine has ödülleri olacaktır. Korku yoktur onlar için, tasalanmayacaklardır onlar." Aynı şey Mâide Suresi'nin 69. âyeti'nde de tekrarlanıyor. Kuran bu seslenişle bütün insanları kucaklıyor, herkese esenlik yollarını açıyor. Kimi Müslümanlar ise buna kızıyor. Ne diyorsunuz?"

Y. N. Öztürk: Şimdi Süleyman Ateş Hoca'mızın bu konudaki açıklamaları biraz sulandırıldı. Bütün Hıristiyan Batı'yı ve diğerlerini cennete postaladığı sanıldı. Kimsenin kimseyi cennete yollamaya ne hakkı var ne de yetkisi. Onu Allah bilir, o, O'nun işi. Ancak Kuran bütün insanları kucaklayan bir ölçü getiriyor ve diyor ki: Şu üç değeri hayatına sokmuş insanları Cenabı Hak hüsrana uğratmayacak ve onları ödüllendirecek. Kim bunlar? Gayet açık ve net söylüyor:

1. Hangi patenti, hangi nüfus kâğıdını taşırsa taşırsın, hangi dine dâhil olursa olsun, Allah'a inanacak. Yani bir nihai realitenin, insanı ve varlığı aşan ve onları yaratan bir

realitenin varlığına inanacak.

2. Ölümünden sonra bir hayatın varlığına inanacak.

3. İnsanlığın hayrına, Allah'ın iradesi istikametinde, barışa yönelik iyi ve yararlı işler yapacak (amel-i salih). Bunları yaparsa diyor Cenabı Hak, patenti ne olursa olsun, bir hurma lifinin çöpü kadar onlara haksızlık edilmeyecek, onların mükâfatı verilecek, diyor. Bu niye birilerini rahatsız ediyor? Bunu Allah söylüyor. Bunun arasına parantezler sokarak, kendi hesabına uydurmak, işte bu namussuzluktur, zulümdür. Yani siz bir kelime-i şahadet çekip, bütün hayatınızı rezillik ve pislik içinde geçireceksiniz. Öbür adam, kelime-i şahadeti yok, ama bütün ömrünü Allah'ın iradesine uygun değerler üretmekle geçirecek. Sonunda Allah huzuruna gideceksiniz. Allah sizi, pasaporta sahte bir damga vurdurmuşsunuz diye cennete koyacak. Bunu kim iddia edebilir? Bu Kuran'ın ruhu ile bağdaşabilir mi?

G. Özyiğit: Biliyoruz ki O abes iş yapmaz ve O'nun adaleti şaşmaz.

Y. N. Öztürk: Elbette... Cenabı Hak, o âyetlerle bize muamele ediş tarzına ilişkin ipuçları veriyor, ölçülerini öğretiyor.

TEKRAR BEDENLENME...

G. Özyiğit: Reenkarnasyon (yeni bir bedenle dünyaya tekrar gelme) görüşünün Kuran'a aykırı olmadığını, tersine Kuran tarafından desteklendiğini, Süleyman Ateş Hoca ile birlikte ilk ileri sürenlerden biri de sizsiniz. Bu konuda ne diyorsunuz? Ve mahşer inancıyla reenkarnasyonu nasıl bağdaştırıyorsunuz?

Y. N. Öztürk: Kuran reenkarnasyonu doğruluyor. Kuran'da buna işaret eden yirmiye yakın âyet vardır. (Bakara 28, Nisa 56,

Furkan 13-14, Fatır 16, Vakı'a 60-62, Mülk 1-2, Nuh 18, İnsan 28, A'lâ 12-13, Abese 21-22, Hac 5, Nahl 70) Ayrıca reenkarnasyon ahiret ve mahşer inancı ile de çelişmez. Ahiretteki dirilme (ba's), son hesap günü için dirilmedir. Kuran, Müminün Suresi 100. âyeti'nde mahşerle dünya arası bir devreden söz ediyor; bu devre, berzah'tır. Reenkarnasyon, şöyle veya böyle, bu süreçte söz konusu olur. Ruh, bir yerine birkaç kez bedenlenmekle berzahın dışına çıkmaz. Yani mahşer ve hesap, bütün ihtişamıyla bakîdir. Ve herkes haşrolacaktır. Dünyaya ne kadar gelirse gelsin, sonunda bedenlenip hesaba çekilecektir. Bedenler değişse bile ruh ve şuur birdir ve son hesap, ruhun mahşerdeki son bedenlenmesi üzerinde olacaktır.

G. Özyiğit: Hac Suresi'nin 5. âyeti'nin reenkarnasyona işaret ettiğini ilk ileri süren sizsiniz galiba?

Y. N. Öztürk: Evet. Cenabı Hak, onu bize nasip etti. Hac Suresi 5. âyet'te şöyle deniyor: "...Bununla birlikte içinizden bir kısmı öldürülüyor, yine bir kısmı ilimden sonra bir şey bilmesin diye ömrün en basit ve düşük noktasına geri gönderiliyor..."

Buradaki erzelil-umr"(ömrün en basit ve düşük noktası) deyimini geleneksel yorumcular ihtiyarlık ve bunaklık olarak anlamışlardır ki, bu âyetin bütün esprisini yok etmiştir. Bir kere erzeli ömre atılmaktan ve itilmekten değil, geri götürülmekten söz ediliyor. Buna göre erzelil- umr, ömrün başlangıcı, yani tekâmül sürecinin en düşük noktası oluyor. Burada mucize bir anlatımla reenkarnasyon dile getiriliyor kanımca. Yani Allah insanları yaratır ve öldürür. Ölenlerden bazıları, yeniden ömrünün başlangıç noktasına çevrilir ve daha önceki hayatlarında edindiği bilgileri hatırlamayacak şekilde yeniden bedenlenir.

G. Özyiğit: "Ömür" kavramını daha geniş bir açıdan bakarak değerlendirmek gerekiyor.

Y. N. Öztürk: Evet. Kuran'daki "ömür" kavramı, tekâmülü tamamlamak üzere tanınan kredinin tamamını ifade ediyor. Ama kimi insan o krediyi 3 kerede kullanır, kimi 5 kerede. Onu Cenabı Hak takdir eder.

G. Özyiğit: Ama herkese tekâmül için yeterli ömür, hak ve imkân veriliyor.

Y. N. Öztürk: Evet. Söz konusu kredi herkese veriliyor. O şekilde tanrısal adalet de gerçekleşmiş oluyor. Yani herkese tekâmül için yeterli zaman, imkân ve fırsat veriliyor.

DİN GÜNÜ - KIYAMET GÜNÜ

G. Özyiğit: Birçok Kuran çevirisinde din günü ile kıyamet günü aynı gün olarak yorumlanıyor. Oysa yine Kuran'da şeytanın insanları azdırmak üzere Allah'tan kıyamet gününe kadar izin istemesine karşılık, Allah'ın ona kıyamet gününe kadar değil, fakat "din gününe" kadar mühlet verdiği bildiriliyor. Bundan da, yalın bir mantıkla, bu iki günün aynı gün olmadığı anlaşılıyor. Siz ne dersiniz?

Y. N. Öztürk: Ben onu "din günü" diye tercüme ettim. Bir kere ifade değişik. İki ayrı terim kullanılmış. Aynı olsaydı yalnız biri kullanılırdı. İki ayrı terim kullanıldığına göre, iki günün kesinlikle ayrı olması gerekir. Bu konu üzerinde esaslı bir çalışmaya girmiş bulunuyorum. Bütün klâsik tefsirleri tarıyorum. Sufi Edebiyatı'nı inceliyorum. Bakalım daha neler bulacağız.

İYİMSER OLMAK ZORUNDAYIZ...

G. Özyiğit: Kuran'da "Allah dileseydi sizi tek bir ümmet olarak yaratırdı. O sizi böyle boylarınıza ve soylarınıza göre ayırdı. Tâ ki

sonunda iyilikte yarışsınız." deniyor. Yine Kuran'da yeryüzünün sonunda iyi kullara miras kalacağı söyleniyor. Bütün bu haberlere dayanarak, gelecek için iyimser olmamız gerekmez mi?

Y. N. Öztürk: Efendim, kötümser olmaya bizim ne hakkımız var, ne de yetkimiz. İyimser olmak zorundayız. Çünkü iyimser olmamak, Allah'ın kudretinden kuşkuda olmaktır.

G. Özyiğit: Sanki O'ndan daha büyük bir güç varmış da, O'nun dileğini engelliyormuş gibi. Böyle bir şey, önde ve sonda O'nun emrinin geçerli oluşu ile çelişir.

Y. N. Öztürk: Elbette öyle. Lokal olarak veya zaman anlamında, geçici bir süreçte bozulma olabilir. Ama geneli düşünürseniz, mesela Kuran'ın deyimiyle akıbeti, nihai noktayı esas alırsanız, her şey iyiye ve güzele gidiyor. İyiye ve güzele gitmiyorsa, o zaman abes var ve Allah yok demektir. Olmaz öyle şey. Perdenin arkasındaki o iradeyi görmek lâzım. Ama şu zaman veya bu zaman şuraya veya buraya bir karanlık çökebilir. Onlar da insanlığın tekâmülünde, ona ders vermek içindir. Yani bir hikmeti vardır. Fakat genel anlamda ve kozmik manada kötüye gidip olmaz. Çünkü Cenabı Hak aciz değildir. Sonunda O'nun dediği olacak ve insanlık O'nun istediği yere varacaktır.

MUTLU SON

G. Özyiğit: Kuran'ın müjdelediği "mutlu son"u, Rehber Varlık "Nova" başlıklı bildirisinde görkemli bir şekilde bakın nasıl noktıyor:

"O'nun hükmü şaşmaz... Ve biliniz ki O, işin sonunda yeryüzündeki bütün gönüllere hükmedecek."

Spinoza ve Felsefesi

Derleyen: Nihal Gürsoy

HAYATI

Spinoza, Yahudi bir ailenin çocuğu olarak 24 Kasım 1632' de Amsterdam' da dünyaya geldi. Ailesi Yahudi olduğu için Portekiz'den, engizisyonun baskıları nedeniyle kaçarak Hollanda'ya yerleşmişti. Babası, hem ticaret hayatında hem de sosyal yaşamında başarılı ve saygın bir kişiydi.

Hollanda'ya geldiklerinde Amsterdam'daki Yahudi okullarının müdürü olmuş, oğlunun da iyi eğitilmiş bir Yahudi hahamı olması için

tüm olanaklarını seferber etmişti. Spinoza, erken yaşta gittiği Yahudi okullarında ve sinagoglarda İbraniceyi en iyi şekilde öğrenmiş, Yahudi ve Arap teologlarının çalışmalarına katılmak ve yakından incelemek imkânını bulmuştu.

Spinoza'nın sorgulayıcı ve araştırmacı düşünce yapısının gelişmesinde öğretmenlerinden Monesseh ben İsrail'in, çok büyük katkıları olmuştur. Spinoza'yı sürekli yaratıcı bir biçimde düşünmeye ve sahip olduğu bilgiler arasında bağlar kurmaya yönlendirmiştir.

Henüz 18 yaşında iken 1650 yılında Latince, İbranice, fizik, kimya, biyoloji, mekanik, Gökbilimleri, fizyoloji ve felsefe okumaya başlamış oldukça donanımlı bir kişiydi.

Yaşadığı dönem, bilimsel buluşların, din adına yapılan bölünme ve çatışmaların, siyasi çalkantıların ve felsefi gelişmelerin oldukça yoğun olduğu bir dönemdir.

Düşünce kaynaklarında, farklı etkilerin bulunduğu Spinoza, Yahudi mistiklerinin, İslam âlimlerinin, 17.yy da çok önemli gelişmeler kaydetmiş bulunan doğa bilimlerinin, kendisiyle aynı yüzyılda yaşamış bulunan Descartes'ın ve diğer filozofların eserlerini ve düşüncelerini derinden incelemiş ve varlık problemlerine yönelerek, kendi metafiziğini kurmuştur.

Batı felsefesinin rasyonalist, metafizik ve etik konularına tamamen hâkim oluşu, doğa, tarih, ahlâk ve özgürlük konularındaki derin birikimini ve fikirlerini Tanrı, varlık, akıl, iman ve özgürlük çatısı altında, rahatlıkla ortaya koyabilmesini sağlamıştır.

Albert Einstein "Ben, dünyanın yasalara dayalı uyumunda kendisini açığa vuran Spinoza'nın Tanrısı'na inanıyorum. İnsanlığın işlerini yapan ve kaderi belirleyen Tanrı'ya değil" demiştir.

Yaşadığı yüzyılda yanlış anlaşılmalara maruz kalan, hakkında pek çok çelişkili yorumlar yapılan Spinoza, 1655 yılında henüz 23 yaşında iken, din dışı olmakla suçlanmış, pişman olmaya zorlanmış, kendi fikirlerini sahiplenmekten vazgeçmezse aforoz edileceği bildirilmiştir.

Savunmasında, "İncil, Tevrat ve Kuran'ın kutsal kitaplar olduğuna inandığımı ancak bu kitapların, Tanrı'nın varlığını ve doğasını insanlara öğretmek için değişmeceli ve simgesel ifadeler kullanarak insanlığın ufkunu genişletmeye çalışan kitaplar olduğunu" söyleyen Spinoza, din dışı ve din düşmanı ilan edilerek geriye dönüşsüz olarak aforoz edilmiştir.

1660 yılında Amsterdam Sinagog'u yerel yetkilileri Spinoza'yı "Her türlü din ve ahlâk için büyük tehdittir" duyurusunu yaparak tekrar şikâyet ettiler.

Spinoza, yaşamı boyunca hem en büyük din düşmanlarından biri olarak ilan edilmiş hem de eserlerini okuyan felsefeci ve ahlâkçılar tarafından, yaratımının kaynağındaki temel ilham ve düşüncelerin Tanrı sevgisine dayandığı kabul edilmiştir.

Henüz 21 yaşında iken Witt Hollanda Bölgesi Konsey Yönetimine atanan Spinoza, babasının ve çevresinin tüm karşı çıkışlarına rağmen hayatını havrada öğrendiği optik işleriyle uğraşarak ve mercek yontarak kazanmaya devam etmiş, sade ve mütevazı bir yaşam sürdürmüştür.

1673 yılında kendisine teklif edilen Heidelberg Üniversitesi'ndeki felsefe kürsüsünü de reddetmek durumunda kalmıştır. Çünkü kendisine yapılan teklifte ön şart olarak, "din adamlarını rahatsız etmeme" koşulu vardır.

Bertrand Russell'ın "tarih boyunca yaşamış en insancıl ve cana yakın dev filozof" olarak değerlendirdiği Spinoza, 21 Şubat 1677' de Hollanda'nın Lahey kentinde henüz 44 yaşın-

da iken ölmüştür. Ölümünden sonra ise, yaşamış en büyük bilgelere biri olarak anılmıştır.

ESERLERİ:

- Ethica
- Tanrı, İnsan ve İnsanın Mutluluğu Üzerine Kısa İnceleme
- Politik İncelemeler
- Kavrayış Gücünün Gelişimi
- Descartes Felsefesinin İlkelerinin 1. ve 2. Bölümlerinin Geometrik Yöntemle Taranması
- Teolojik - Politik İncelemeler

Ethica, Spinoza'nın en önemli eserlerinden olmasına rağmen, kendisi tarafından en ince detayına kadar hazırlanmakla birlikte, yaşarken yayımlanmasını istememiştir. Kitap basılmaya hazır olduğu halde ölümünden uzun bir süre sonra yayınlanmıştır.

İzleyicilerinin ve kendisinin notlarından hazırlanarak basılan kitapları da vardır.

SPİNOZA VE FELSEFESİ

Spinoza'nın felsefi görüşleri ve düşünceleri, genellikle varlık konusunun araştırılmasına yöneliktir. Varlık konusundan Tanrı, âlem, akıl ve iman ilişkisi, kutsal kitaplar, vahiy, peygamberlik ve mucizeler, inanç gibi pek çok konuya geçerek aralarında temel bağlar ve ilişkiler kurmuştur. Spinoza, ahlâk, kavrayış, insanın mutluluğu üzerine, politik konular dâhil pek çok felsefi düşünce ortaya koymuş olmakla birlikte, felsefe tarihi içinde Tanrı anlayışı en fazla tartışma konusu yaratmış olan filozoftur.

SPİNOZA'YA GÖRE TANRI VE TANRI ÂLEM İLİŞKİSİ

Kimi düşünürler tarafından panteist (Tanrı ve âlem özdeştir) olarak anlaşıldığı gibi, Tanrı ve âlemi ayrı kabul ettiğini söyleyenler de azımsanamaz. Spinoza'nın kalıp olarak, "Her şey Tanrıdır ve Tanrı her şeydir." Tarzında bir söylemine kendi eserlerinde, yazılarında ve mektuplarında rastlamak mümkün değildir.

Spinoza'nın kendi eserlerindeki ifadelerinde, "Varolan her şey Tanrı'dandır ve ancak Tanrı tarafından tasarlanabilir. O'nsuz ne var olabilirler ne de tasarlanabilirler" şeklindeki düşüncelerini sıkça dile getirdiğini görmekteyiz. (Ethica)

Dolayısıyla Spinoza, ne her şeyi Tanrı sayarak âlemi yok saymakta, ne de Tanrı'yı tüm şeylere indirgeyerek her şeye Tanrılık atfetmektedir. O, Tanrı'yı her şeyin yegâne varlık sebebi olarak görmekte ve her şeyin O'nun sayesinde ve O'nun tarafından meydana getirildiğini belirtmektedir. Âlem Tanrı tarafından meydana getirildiği gibi, yine O'nun tarafından koruma ve muhafaza altına alınmıştır. Güç ve kudret, bir şeyin meydana getirilmesinin yanında muhafaza edilmesini de sağlamaktır. Spinoza bu korumanın da O'nun koyduğu doğal kanunlarla olduğunu dile getirmektedir. Bu yasalara "tabii yasalar" denilebileceği gibi "ilâhi yasalar" da denilebilir.

Spinoza yorumcularının en önemlilerinden biri olan Duff da, Spinoza'nın tabii yasaların Tanrı'nın yasalarından başka bir şey olmadığını savunduğu üzerinde durur.

Bir başka Spinoza yorumcusu olan Sullivan'a göre, Spinoza'da Natura Naturans ve Natura Naturata ayrımından dolayı, Tanrı ve âlem arasındaki ilişki hem farklı hem farklı değildir.

Bir taraftan Tanrı âlemin özüdür, diğer taraftan âlem Tanrı'nın özüdür. Sullivan böylece Spinoza'ya göre Tanrı'nın hem içkin hem de aşkın olduğunu ortaya koyduğunu belirtmektedir. Bilindiği gibi ve yukarıda da işaret edildiği üzere panteizm, "Her şey Tanrı'dır" veya "Tanrı her şeydir" derken, içkin bir anlayış gütmekte panenteizm ise "Her şey Tanrı'dadır" diyerek, Tanrı - âlem ayrılığını ya da özdeşliğini ortadan kaldırmakta, Tanrı'nın âlemi yarattığını, onun hem içkin hem de aşkın olduğunu savunmaktadır. Nitekim Spinoza, arkadaşı Oldenburg'a yazdığı mektupta "Tanrı ve âlem bir ve aynı şeydir diyen kimseler, açıkça büyük bir yanlış içindedirler" diyerek, bu konudaki düşüncelerini ortaya koymuştur. Bu anlayış daha önceleri yaşamış olan ve Spinoza'nın çok etkilendiği İbn-i Rüşd'de de vardı. Spinoza'dan sonra yaşamış olan Hegel'de bu anlayışın etkisinde kalmıştır.

Spinoza'da bütün yollar, mükemmel olan Tanrı'ya çıkmaktadır. O ilk ve birdir. Her şeyi var eden, koruyan, kuşatandır. Ezeli ve ebedidir. Tam olan O'dur. Her şey Tanrı'nın sıfatları sayesinde bilinir ve her şeyin ilk sebebi O'dur. Spinoza, Tanrı hakkındaki düşüncelerini ifade etmeden önce, varlık kavramı üzerinde durmuş sonra da Tanrı'yı zaman zaman onunla isimlendireceği cevher kelimesini nasıl anladığını açıklamıştır.

Spinoza varlıkları iki kısımda ele almaktadır. Zorunlu varlık ve mümkün varlıklar.

Zorunlu varlık var olmak için kendisinden başka hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, kendi kendisine var olan varlıktır. Bu anlamda zorunlu varlık yalnızca Tanrı'dır. Tanrı'dan başka hiçbir varlık kendi kendine var olamaz.

Mümkün varlıklar ise, var olmak için kendinden daha mükemmel bir varlığın yardımına gerek duyan varlıklardır. Diğer bir ifadeyle bu varlıklar yaratılmış varlıklardır. Spinoza'ya göre âlem de, sonlu varlıklardan biridir. Sınırlıdır. Sonu ve sınırları vardır. (Musa Kâzım Arıcan - Spinoza'nın Tanrı anlayışı)

O, tek ve bir olan bölünemeyen mutlak cevherdir. Spinoza'ya göre, Tanrı'nın âlemi yaratma ihtiyacı olmadığı ve âlemin tesadüfen meydana geldiğini iddia eden doktrinler de saçmalıktan ibarettir.

Tanrı âlemi ilâhi tabiatının gereği olarak yaratmış, cömertçe ve en güzel şekilde donatmış, içindeki tüm hayatı koyduğu yasalarla bütün kılmış, yine koyduğu yasalarla âlemi koruyup, gözetmiştir. Tanrı ve âlemin bir ve özdeş olması Spinoza'nın "varlık felsefesi" kuramına da uygun düşmez.

SPİNOZA'DA SEVGİNİN KÖKENİ VE İLÂHİ AŞK

Spinoza hakkında yapılan yaygın yanlışlardan biri de onun felsefesinin tamamen spekülasyona dayalı olduğu düşüncesidir. Oysa Spinoza'nın felsefesi pratiği hedefleyen bir felsefedir. Spinoza'ya göre felsefi düşünceyi gerekli kılan; bilgiye değil, mutluluğa olan gereksinimdir. Onun bulmaya çalıştığı gerçek, insanı mutlu edecek gerçeğin ne olduğudur.

Felsefesinin temel amacı zorunlu varlık, cevher ve öz olarak adlandırdığı Tanrı'nın varlığını açık seçik ortaya koymak olduğu gibi insana ruhundaki ebediyet özünü gösterebilmek, yine insanda mevcut bulunan doğal ışığın yani aklın yol göstericiliğinde Tanrı'nın buyruklarına göre yaşamayı öğretmek ve insana en yüksek mutluluk yolunu göstermektir.

Spinoza'nın insanla ilgili en büyük endişesi sevgi üzerinedir. Hristiyanlık dininin asıl amacının Tanrı'yı sevmek ve böylece bireysel ve toplumsal yaşamı da sevgi ile doldurmak gerçeğini gözardı ederek kurumsallaştığını söyler. Teolojik - Politik İnceleme kitabında "Sık sık şaşkınlığa düşmeme neden olan şey, Hristiyanların yani sevgi, barış, özdenetim sahibi gözükken ve herkese karşı iyi niyetli davranmayı öğretmekle övünen insanların, kendi dinlerinin temel erdemi olan sevgiyi bir kenara itip, kötücül bir ruhla yaşamaları ve her gün birbirlerine karşı en şiddetli kini açığa vurmalarıdır" der. Bir Hristiyan için sevgi erdeminin ayrırcı bir vasıf olması gerekirken, bunun böyle olmamasını bu din için çok üzücü bir durum olarak nitelendirir.

Yahudilerin Tanrı'yı sadece kendilerinin Tanrısı gibi algılamalarını yadsır. Tanrı herkesin Tanrısı'dır. Hangi dine ve inanca sahip olursa olsun o tüm varlıkları korur ve gözetir der.

Tanrı'nın Musa'ya ve diğer peygamberlere görünme şeklinin ise sembolik olduğunu, O'nun her an ve her yerde hazır ve nazır olduğunu, bu sembollerin insanın daha kolay anlayabilmesi için gerekli olduğunu dile getirir.

Kur'an-ı Kerim'in de diğerleri gibi kutsal kitap olduğuna, Hz.Muhammed'in Peygamber

olduğuna inanır. Ancak Müslümanlığın durumunu da diğerlerinden farklı görmez.

Bu durum, Spinoza'yı endişelendirmekle kalmaz, aynı zamanda sevgiyle ilgili doğru görüşü temellendirmekle ilgili araştırmalar yapmaya sevk eder. "Bu belânın nedenini ararken, nereden kaynaklandığını araştırmaya başladım. Gördüğüm temel nokta şu: Tanrısal dini yayma sevgisi, hırsla ve iğrenç bir açgözlülüğe dönüştü. Hattâ tapınak bile yozlaşarak bir tiyatro olup çıktı. Orada dinlenenler artık din âlimleri değil, hatipler" demiştir.

Spinoza, bu hatipler için ; "Bunların derdi halkı bilgilendirmek değil, onları kendi önlerinde hayranlıkla diz çöktürmek istiyorlar" diyerek bu sorunun altını çizirken, ikinci neden olarak da insanın önyargıdan kurtulmadıkça, aklını özgür olarak kullanamadığından vahşilere dönüştüğünü söyler.

Üçüncü neden olarak, insanın kendi kısıtlı aklını çok yücelttiğini Tanrısal buyrukları, düşünmek, anlamak ve onlara uymak yerine kendi akıllarının doğrultusunda hareket ettiğini vurgular.

Dördüncü ve en önemli nedeni ise insanların gerçek sevgiyi bilmemelerine bağlar. Spinoza'ya göre; kendisini ve davranışlarını doğru tanıyan ve hatalarını ıslah etme çabasında olan insan giderek daha çok sever. İnsanın kendisini kusursuz bir biçimde tanıyabilmesi için, sonsuz evrensel varlığın kendi içinde de işlediği gerçeğinin bilincine ulaşması gereklidir. Bu bilinç, insanda büyük bir farkındalığa ve sevince neden olacak, kendisini Yaradan'a ve diğer canlılara çok daha büyük bir sevgi besleyecektir. Aynı zamanda bedeninin arzu ve istekleri de baskın olacağı-

dan zorunlu olarak insan kendisini bir mücadelenin içinde bulacaktır.

Egoyla sürüp giden bu çetin mücadele, sevginin yetkinleşmesi için işin doğası gereği gerekli bir mücadeledir.

Spinoza'ya göre biz ne kadar sevgi gücümüzü kullanırsak o kadar çok ebedilik ışığının özünü yakalamış ve kutlu ve yetkin bir tavırla dolmuş oluruz. İşte bu duygu ve inanç Spinoza'nın "ilâhî aşk" kavramının içeriğini belirler. Tanrı aşkı, karşımızda mevcut olarak imgelediğimiz bir Tanrı'ya değil, ebediliğini kavramış olduğumuz Tanrı'ya yöneliktir. Spinoza açısından bunun aşkın bir yaşam felsefesine dönüşmesi önemlidir.

Sezgisel bilgidен doğan ve insanın yaşam felsefesine dönüşmüş olan bu Tanrı aşkı aslında insanın özünde zaten var olan kusursuz sevgidir. Ancak insan ebediliğe dönük yüzünü unutup, bedenden gelen tutkulara dönük hattâ çoğu zaman köle olduğundan, bu durumda özündeki ebediyetle ve özgürlükle tüm bağlarını koparmış olmaktadır. Böyle bir insan hiçbir zaman gerçekten mutlu olamaz.

Sevginin etkinliği, akıl ve ruhun birlikte etkinliğinden kaynaklanır ve insanın en temel ve yüce erdemi sevgidir. İnsanın selâmeti, özgürlüğü, yüceliği ve mutluluğu bu yüce sevgide yatmaktadır.

Spinoza'nın çağının çok üzerindeki düşünceleri ne yazık ki anlaşılammış, ancak ölümünden uzun zaman sonra anlaşıldığı andan itibaren sürekli yeniden gündeme gelerek değerlendirilebilecek bir nitelik kazanmıştır. Bu büyük bilge ve filozofu elbette birkaç düşüncesini ortaya koyarak ifade

etmek mümkün değildir. İleride diğer görüşlerine de değineceğimiz Spinoza'nın, diğer yanlış anlaşılma nedenlerinden bazılarına aşağıda kısaca değineceğiz.

SPİNOZA NEDEN YANLIŞ ANLAŞILDI?

Spinoza'nın felsefi çalışmalarının anlaşılmasının ve değerlendirilmesinin özel zorlukları olduğu kabul edilir. Felsefenin bildik terimlerini kullanmakla birlikte kendi metafiziğini kurarken bu kelimelere yüklediği anlam katmanları ve terimleri birbiriyle ilişkilendirme tarzı onun sisteminin anlaşılmasını güçleştirmiş, bu nedenlerle değişik çevrelerce "Tanrı düşmanı" ya da "Tanrı sarhoşu" olarak değerlendirilmiştir.

Rasyonalist filozofların pek çoğu gibi o da matematikten etkilenmiş, ancak geometriyi benimseyerek yapıtlarında geometrik modeli esas almıştır. Örneğin Ethica isimli eserinde hem biçimsel yapı hem de içerik olarak geometrik yöntemin varlığı açıkça hissedilir. Ahlâkî geometrik yöntemler kullanarak kanıtladığı bu kitap, ölümünden sonra felsefe tarihinin en önemli eserleri arasına girmiştir. Ayrıca yaşadığı dönemdeki din adına, din adamları tarafından yapılan uygulamaları eleştirmesi ve dinin özüne dair yaptığı felsefi yorumlar kendisinin, bu camia tarafından tamamen dışlanmasına neden olmuştur.

"Mutluluk, erdemin ödülü değil, kendisidir" diyebilecek kadar erdemi yücelten filozof, insanın gerçeğe açık olmasını, yeni fikirlere açık olmasıyla bağdaştırarak, düşüncelerine bir kez daha sahip çıkar. Yeni fikirlere şaşmayın. Şunu bilin ki hiçbir şey, sırf birçok kişi tarafından kabul edilmiyor diye doğru olma vasfını yitirmez....

Longoz Ormanlarının Güzel Evi: İğneada

"Siz ve Âlemler bir bütünden oldunuz" Bizim Celselerimiz

Seyhun Güleçyüz

Son iki sene içinde tabiatın ne denli hızla bozulduğunu sanki daha fazla hissederek oldum. Pabuçlu ayaklar, çıplak patiler hep bir koşuşturma içindeler gün boyu. Buna bir de gürültü kirliliği eklenince, masalların büyüğü de kayboluyor. Ağaçlar, onlardan "ağaçlar" diye çoğul söz edemeyeceğim kadar azaldılar. Sokaklar "Boğulmuşum" diye bağıyor. İnsanlar şemsiyelerini yağmurda ters çevirenin rüzgâr olduğunu sanıyor olsalar da bence bu olumsuz yönde değişimin neticesi. Hani şöyle güzel bir söz geçer dünya hakkında Bizim Celselerimiz'de: "Şimdi tüm etrafında onun

hayrına olmayan çok şeyi işlemektedir insan, kendi faydası için sanıp da kendi zararına olan." Çok doğru bir söz. İspatı ise her yerde..

Biraz hava almak için yan yana dizilmiş kafelerden birine otursanız yan masadakilere birlikteymişsiniz gibi iç içe olursunuz. Hatta onların ısmarladığı masalarında kurabiyelerden uzanıp bir tane alsanız, eminim farkında bile olmazlar. Geçen sabah, değişim yüzünden buralara epeydir gelmeyen bülbüllerin serenadıyla uyandım. İçimi müthiş bir sevinç kapladı. Yazın keyfini müjdeleyen Güneşin iliklerimi ısıtması da üstüne ekle-

nince doğayı çok özlediğimi hissettim. "O bana gelmiyorsa, ben ona giderim" dedim ve hemen harekete geçtim.

Ne zaman haritaya baksam mavi ve yeşilin beraber olduğu yerler ilgimi çeker. Haritada da bir nokta kadar yer kaplayan İğneada'ya gitmeye karar verdim ve bir tur ayarladım.

Tabiat çoğunlukta dosttur. Düşman gibi gözüktüğü zaman bile insanoğluna kudretini tecrübe imkânı sunar. Meselâ fırtınada mücadeleyle, yılmamayı, yıkılanı daha sağlam, daha hünerli yapmayı öğretir. İçinde yaşarken insanların, birbiriyle sağlam, adil dostluklara sahip olmasını, dertleri, sevinçleri paylaşmasını, yardımlaşmasını, birlik olmanın gereğini gösterir. Fırtınası, yağmuru, tipisi ile doğa kendi düzeni içinde uyumlu dostça, paylaşarak yaşanabileceğini ve bu bütünlüğün içinde, sevgi ve saygıyla çalışarak Yüce Yaranamız'ın tüm varettikleriyle var olduğunu ispatlar. Bu anlattıklarımı İğneada'da, tabiatın içinde yaşarken çok net gördüm.

Senelerdir turlarla seyahat ediyorum. Bu turda, ilk defa karşılaştığım kişilerin birbirine davranışları, başta Tur sahipleri olmak üzere "Önce Siz" saygısı içindeydi. Herkes birbirini memnun etmeye çalışıyordu. Turdaki kişi sayısında önceden hazırladıkları özel hediyeler ve ikramları sunarak, sevgi ve saygılarını gösteriyordu herkes birbirine. Hayranlık duydum, onların doğal ve gönülden davranışlarına. Trakya'ya doğru yola çıktuktan biraz sonra sağda Karadeniz'i gördüğümüzde şaşırıldık. Çünkü hırçın dalgaların sahibi çılgın Karadeniz'in yerine sakin edalı bir gelinin duvağı gibi kıpırtıları olan deniz ve sonsuz kumlu bir sahil bizimle yola koyulmuştu. Doğanın bu sükûneti içinde bir tepede, öğlen yemeği yemek için şirin bir lokanta, sardun-

yalarıyla bizi bekliyordu. Burası Limanköy idi. Aşağıda küçük beyaz evler, bir liman ve kırmızı bir fener vardı. Sanki bir film platosundaydık. Deniz bile kıyıda beyaza dönüyordu. Okuduysanız bilirsiniz, Virginia Wolf'un romanlarında anlattığı sahil köylerinden birindeydik sanki. Bu doğanın bize birinci dersi oldu: "Estetiğin hazzını yaşamak için doğayı gör"

Limanköy 150 yıl önce Romanya'dan gelen göçmenler tarafından kurulmuş. Bulduğumuz bölge, Kırklareli'nin Demirköy ilçesine bağlı 22 km. sahile sahip 14.10.2015'te Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ne yazık ki 3. Nükleer Enerji Santralinin kurulma yeri olan İğneada.

Halk ve duyarlı toplum kuruluşları basın ve yayın sansürüne rağmen bu kararı engellemeye çalışıyorlar. Onların çok haklı sebepleri var. Çünkü burası aynı zamanda Dünya Biyosfer Projesi kapsamındadır. Yıldız Dağları yani Istranca Dağları (Akarsulu anlamına gelir) Biyosfer alanıdır. Bu sıradağlar, Karadeniz'e paralel, Bulgaristan sınırının da ötesine uzanır. 300 km. uzunluğundadır. Bu alan içinde; Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı (329 hektar) ve Longoz Ormanı Milli Parkı (3155 hektar) bulunur. Böylece Yıldız Dağlarının Türkiye sınırı içinde kalan 197 bin hektarlık alanı Biyosfer alanıdır.

Biz bu alandaki 29 yerleşim bölgesinden İğneada'yı, Demirköy'ü, Kızılağaç'ı, Hamidiye'yi, Fener'i ve bir sınır köyü olan Kıyıköy'ü'nü gördük. Bu bölgelerde doğa insanı içine çekiyor, hayranlıkla sadece anı yaşıyorsunuz. Doğayla aynı rezonansa ulaşıyor, adeta farkındalığınızın farkına varıyorsunuz. Algınızın ve dikkatinizin arttığını, duyularınızın hassaslaştığını, asıl hünerin

bakmakta değil görmekte olduğunuzu anlıyorsunuz. İnanılmaz huzur ve mutluluk sarıyor sizi, adeta boyut değiştiriyorsunuz. İşte bize doğanın ikinci dersi: Binlerce yıl öncesinden gelen Budist meditasyonunun esasını oluşturan ama dikkate ve bilince dayanan esasıyla evrensel nitelik kazanan bir tekâmül anahtarı: Farkındalık...

İğneada Longoz Ormanı Milli Parkı 2007 yılında Demirköy'de 3.155 hektar alanda kurulmuştur. Bu yöreyi Türk topraklarına katan İnebeyi'nin adı yerleşim bölgesine verilmiştir. Türkiye'nin 39. Milli Parkıdır. Bu alan bataklıklar, tuzlu, tatlı su gölleri ve kıyı kumullarını birarada barındıran eşsiz bir ekosistemdir.

Bu Longoz (su basar ormanı) denize doğru akan derelerin getirdiği kumların ve alüvyonların birikerek kıyıda set oluşturması ve dere ağzını kapatması sonucu akarsuyun biriktiği yerde oluşur. Bu Milli Parkın içinde 5 tane göl vardır. Su meşesi, kızılağaç, dişbudak, gürgen ve akağaç Longoz'un önemli ağaçlarındandır. Buradaki ekosistemin devamlılığı için en temel koşul bol suyun devamlı var olmasıdır. Suyun getirdiği kil ve organik materyaller sahanın topraklarını zenginleştirir. Bu sucul ormanlar taban suyu-na bağlı, sık ve on beş metreye uzanan yükseklikte ağaçların bulunduğu bir ekosistemdir.

Longoz'un içinde yürürken, önümüze çıkan çamurlu satırlardan geçerken düştük, kaydık, birbirimize destek olduk. Uzun aralıklarla Güneşin kendisini görmeden (ama ışık huzmelerinin keyfine vararak) yürüdük. İşte o zamanlarda ağaçların ululuğunu, ara sıra yapraklara degen ışığın, ağacı altın varaklarla süslediği kutsal varlıklara dönüştürdüğünü gördüm. Etkilenmemek mümkün değildi.

Hele ulu gürgen ağacı çok özel bir varlık. Çünkü gövdesinin yere en yakın yerinden, on beş metre boyuyla göklere uzanan en uç dallarına kadar var olan yaprakları altın varaklar gibi ışığın dokunuşlarını hafif esintilerle etrafa yansıtıyordu. Ormanın içinde şaşırtıcı biçimde karşımıza çıkan ve bizi çocuklar kadar şenlendiren küçük gelincik ve papatya tarlalarında resim çektirdik.

Bu orman hepimizi çok mutlu ve neşeli yaptı. Yürürken bazen geyik, domuz ve tavşan ayak izlerine de rastladığımız on kilometrelik İğneada Longoz Ormanını dört buçuk saatte, derelerin sığ yerlerine attığımız kalın ağaç dallarının üzerinden dikkatle geçerek, eski ama tehlikeli köprülerin yerine farklı yollar deneyerek, biraz da oturup dinlenerek özel rehber eşliğinde tamamladık. Yani ormandan çıkabildik. Sözün özü doğanın saf sevgi enerjisi hepimizi canlandırdı. Günlük dertlerimizden azade, sevinç ve huzurla bütünleştik.

Gezimizin devamında, Pabuçdere'sinden suya sarkıp bize yol vermek istemeyen ağaçların arasında tekne turu yaptık. Ağaçların üzeri sarmaşıklarla sarılmıştı. Onların gövdesi çok kalın ve çok yüksekler kadar uzanıyordu. Ben o sarmaşıklara tutunmuş bize doğru, her an Tarzan ve Jane'in geleceğini düşünsem de gerçekleşmedi ne yazık ki. Dere kenarında bu bölgeye has, Trakya kaplumbağalarını güneşlenirken gördük. Yan yana veya üst üste dallara dizilmiş keyifle güneşlenmekteydiler. Türkiye'mizde, Acarlar (Sakarya), Sarıkum (Sinop), Kızılırmak Deltası (Samsun) olmak üzere buna benzer diğer Longoz Ormanları da bulunmaktadır.

Yolumuzun üzerinde Aya Nikola Manastırı vardı. Dünyanın en eski taş oyma manastır-

larından biri. M.S. 527 yılına ait.

Şimdilerde nesli tükenmeye yüz tutmuş olan "büyük kulak yarasalarının" da yuvası durumunda. Son sığınak da denilen Beğendik Köyü Bulgaristan sınırında, tepede. Sahile inince sol tarafta, Rezve deresinin sınırımızı çizdiği yerde ve çok yakınımda Rezova Bulgar köyü bulunuyor. Burası sarp kayaların üzerinde çok bakımlı ve yeşil bir köy. Bizim topraklarda ise nefis bir sahil. Kum laleleri, gelincikler ve arka fondaki masmavi denizle tam bir Van Gogh tablosunu çağrıştırıyor.

Dönüş yolunda Sislioba kalesi uzaklarda görüldü. Bu kalenin özelliği, Bizans döneminde Meriç Nehri kıyı kalelerinden biri olması. Bizanslar kervanları kontrol etmek için kaleler yapmışlar.

150 milyon yıllık (evet doğru okudunuz), 150 milyon yıllık bir mağara olan Despina Mağarası, Demirköy'de bulunuyor. 3200 metre boyunda ve üç tane girişi var. Rezve deresinin de çıktığı yer.

Türkiye'de 454 kuş türünün 250 türü İğneada'da bulunuyor. Avrupa Kırmızı Liste (E.R.L =I UCN) ölçülerine göre nesli tehlikede olanlar statüsünde olan birçok kuş burada yaşıyor. Ayrıca Akkuyruklu kartal, Cüce karabatak ve küçük kerkenez, İğneada'nın ekosistemini temsil ediyor. Bu bölge kuşların göç yolu üzerindedir. 52 tür kara memelisi ve deniz memelisi olarak da yunuslar vardır. Lagünlerde 30 tür tatlı su balığı, 23 tür deniz balığı yaşar ve bu bölge 310 tür arı, böcek gibi kanatlılara da ev sahipliği yapar. 544 tür bitkisiyle burası yeşil hazine olup çok değerlidir ve adeta açık hava müzesi vazifesi gören önemli bir bölgedir.

Tarihine baktığımda, bu hazinenin hiç rahat bırakılmadığını gördüm. İğneada (Tynias) tarih öncesi çağlardan beri iskâna tabi tutulmuş önemli bir bölgedir. M.Ö. 1200 yılında Traklar tarafından Mert ve Erikli gölleri arasında kurulmuştur. Kuzeyden ve Batıdan gelen akınlar nedeniyle Traklar, bir müddet sonra kaçarak Kefken'e yerleşmişlerdir. Pers Kralı Darius tarafından M.Ö. 513 yılında yeniden zapt edilmiştir. Doğu-Batı yolu üzerinde olduğu için birçok devletin egemenliği altında kalmıştır. Doğu Roma İmparatorluğuna geçtikten epey sonra Hun İmparatoru Atilla tarafından M.S. 447 yılında istila edilmiştir. Avarlar daha sonra Bulgarlar tarafından yönetilen İğneada M.S 1362'de Osmanlı Sultanı I. Murat tarafından feth edilmiştir. 500 yıl sonra 93' harbi denilen Osmanlı - Rus savaşında (1877-1878) Ruslara geçmiştir. Bu arada Balkanlardaki sürgün edilen Türkler, Trakya bölgesine yerleşir. Böylece İğneada ve çevresindeki köyler oluşur. 1912 yılındaki I. Balkan Savaşında Bulgarlar, buraları istila ederler. İğneada'nın çilesi bitmez. Halk çok zulüm, katliam yapar. Tüm tarihi yapılar yıkılır. Neyse ki 1913'de barış imzalanır. Midye (Kıyıköy) - Enez sınır hattı çizilir ve İğneada yeniden topraklarımıza katılır.

Türkiye'nin her yeri görülmeye değer. Ben doğanın bütünlüğünü ve insanın bunun içindeki yerini bulmasının mutluluğunu İğneada'da yaşadım. "*Siz ve âlemler bir bütünden oldunuz; O'nun sevgisini katarak, 'Ol' dediği anda. Ve her şey ve siz, şimdi ne kadar değişmişseniz bile, her şeyinizle, hep birlikte hâlâ o bütünsünüz*" sözü hep kulaklarımda çınladı. Doğa bana üçüncü dersini verdi: Bütünlüğü delilleriyle gösterdi. Hepimiz inanıyorum ki bir taneyiz. Şükrediyorum bütünlüğümüze.

Öte Taraftan Konuşmalar

Erik'in Hayatı, Ölümü ve Ölümünden Sonrası

Elisa Medhus, MD
Çeviren: Nelda İnan

Şüphesiz ki ölüm bir yok oluş değil, bizlere yeni fırsatların verildiği farklı bir deneyimdir. Ölüm, yaşam olduğu için vardır ve esasen tüm hayatlarımızın en önemli deneyimini oluşturur. Bizi eşsiz bir düzenle yöneten İlâhi İdare Mekanizmasına göre de tekâmülümüzün tamamlanabilmesi için şart olan bir işleyiştir. Defalarca ölmek demek aslında defalarca yaşadığımızı da ifade eder. Her yaşam ve akabindeki her ölüm, bizi yaşam ustası olmaya bir adım daha yaklaştırabilir eğer aklımızı ve gönlümüzü iyi kullanabilirsek.. Eliza Medhus'un birebir deneyimlerinden yola çıkarak yazıya döktüğü hikâyesini, oğlunu yitirışinin ardından onunla kurduğu irtibatın adım adım nasıl gerçekleştiğini aşağıdaki sayfalarda bulacaksınız.

Elisa Medhus

Erik 21 Eylül 1989 tarihinde öğleden sonra saat üçte doğmuştu. Dünyayı, tek bir kez sızlanmadan selâmlamıştı.

Parlak ışıklardan ve serin havadan şikâyet etmek yerine çevresine barışçıl biçimde uyum sağlamayı yeğlemişti. On iki veya on üç yaşına gelene dek mutlu bir çocuk olmuştu.

Erik bir çocuk olarak güzeli görmesini ve seçmesini çok iyi bilirdi. Kadınlara tapar ve onlara saçları, gözleri ve giysileriyle ilgili iltifatlar yapmaktan çekinmezdi. Hattâ anaokuluna devam ederken pek çok kadın öğretmenine evlilik teklifi bile yapmıştı. Sınıf arkadaşlarıyla yürüyüşlere gittiklerinde, öğretmenlerinin bundan hoşlanmamasına rağmen, yolda gördüğü her çiçeğe, her böceğe ve her ota hayranlıkla ve sevgiyle bakmak için dururdu. Erik aynı zamanda maçoluğa da hayrandı. Askeri giysilere ve askerlikle ilgili her türlü edevata düşküdü. Motosikletleri, motosiklet yarışlarını yani motorla ilgili olan her şeyi çok severdi. Motorlar üzerinde çalışmaktan, arkadaşlarının arabalarını tamir etmekten, onlara stereo sistemler monte etmekten çok hoşlanırdı. Erik kılık kıyafetine de oldukça düşkün bir çocuktur. Kendi deyimince "Baba gibi" giyinmeyi severdi. Ölümünden önceki aylarda hiç bir sebep olmaksızın takım elbise ve kravatla dolaşıyordu. Erik tam da babasının oğluydu.

Erik bu tutkusunu devam ettirmek için babasının merak duyduğu tüm sporlara, motorsiklet yarışlarına, motokroslara,

slalom kayak ve diğer aktivitelere katılıyordu. Hem bir anne hem de bir eş olarak tümüne gözümü kapatmaktan başka çarem olmadığını biliyordum. Ancak eşim Rune oldukça korumacı olduğundan yine de Erik'in bu sporlarda daha da ilerisini denemesine (ekstrem sporlar) izin vermedi. Sanırım Erik de tıpkı benim gibi bazı güçlü duyguları ruhunda baskın biçimde yaşayan birisiydi.

Erik, maço görünmeyi seven bir çocuk gibi görünse de nezaketli ve başkalarının duygularına oldukça hassasiyet gösteren bir çocuktur da aynı zamanda. İnsanların ne zaman sevgiye veya cesaretlendirilmeye ihtiyaçları olduğunu çok iyi anlardı. 9 aylıkken bile, esasen onu rahatlatmak için kucağımızda tuttuğumuzda, bu kez o bizi rahatlatmak için sırtımıza vururdu minik elleriyle. Hiç kimseyi kırmak istemezdi. Bir gün hatırlıyorum iki veya üç yaşlarında, onu doktordan kollarındaki aşı izleriyle eve getirdiğimde, babasının "Nasılsın oğlum?" sorusu üzerine gözyaşlarının temizlediği yüzündeki gülümsemeyle : "Çok iyiyim" demişti.

Erik büyüdükçe, çekiciliği ve karizması daha da arttı. Gülümsemesi ve kahkahası bulunduğu odayı aydınlatırdı. İnsanlarla harika sohbetler yapardı hiç çekinmeden. Onlara sorular sormakta da ustaydı. Başkalarını sabırla ve şefkatle dinlerdi. Kendisi gibi ıstırap çekenlere de ulaşırdı. Evde "anne yemeği" yesinler ve ailemizin tedavi edici sevgisinden faydalansınlar diye sokaktan toplayıp eve getirdiği evsizlerin sayısını hatırlamıyorum bile. Erik'in

neşesi her zaman bulaşıcı olurdu. Örneğin türlü komiklikler ve şakalar yapar ve herkes eğlensin diye harika fıkralar uydu-rurdu. Yaptığı her şeyin içine ruhunu katar ve herkesi neşelendirir, mutlu kılardı.

Erik, bağlı bulunduğumuz sosyo-ekonomik sınıftaki arkadaşlarıyla kıyaslandığında asil özelliklere sahip bir çocuktur. Şöyle ki, şımarıklıktan çok uzaktı. Sahip olduğu her şeye şükür ederdi. Paylaşmayı ve vermeyi çok severdi. Ailesine ve arkadaşlarına düşküdü. Asla böbürlenmezdi. Kocaman bir kalbi ve ruhu vardı ve karşısındaki kendisinden yaşça daha küçük olsa bile üzdüğünü veya incittiğini hissettiği an özür dilerdi.

Tüm bunlara rağmen Erik'in mücadele ettiği yönleri vardı. Örneğin, okulu onun için istenmeyen bir yer haline getiren, üzerine aldığı sorumlulukları yerinde getirirken onu bunaltan ve üzen öğrenme güçlüğü vardı. Anne ve babası olarak bu konuda ona ne kadar anlayışla davranmış ve onu cesaretlendirmek için elimizden gelenin en iyisini yapmış olsak da, akademik başarısızlığı kendine olan güvenini zedelemişti. Akranları ve bazı düşüncesiz öğretmenleri onun yüzüne karşı: "Aptal" demişlerdi. Ayrıca Tourette Sendromu'ndan kaynaklanan tuhaf tikleri nedeniyle de arkadaşları tarafından hiç de hoş olmayan davranışlara maruz kalıyordu. Ancak ortaokul yıllarına geldiğinde bu çok mutlu, karizmatik ve şefkatli çocuğun bir yabancıya dönüşmeye başladığını hissetmiştim. Kendini vahşi ve acımasız dünyadan korumak için etrafına sert bir

kabuk örmeye başladığını da... Artık daha az gülümsüyordu ve okulda diğer çocuklarla yumruk kavgalarına karışıyordu.

Karanlık işte böyle başladı. Kalbindeki ve ruhundaki ışığı emerek, hayatına zehirli bir enfeksiyon gibi girdi. Ama bu karanlık içindeki sevgiyle yine de başedecek nitelikte değildi bana göre.

Size bu söylediğimi tam olarak ortaya koyacak bir hikâyesini anlatayım. Kız kardeşi Michelle, bunu bizimle yeni paylaştı. O ve Erik, ikiz kardeşler olacak kadar birbirlerine çok yakındılar. Michelle'in, henüz ergenlik çağındayken, sonu hüsrarla biten bir kaç romantik ilişkisi olmuştu. Örneğin, 18 yaşındayken hayatının aşkı diye nitelendirdiği Chris'le tanışmış ve bundan sadece bir veya iki hafta sonra ona evlenme teklif etmişti. Elbet ki bu eşim ve benim için mutlu bir haber değildi, çünkü yaşı otuza geldiği halde hâlâ anne ve babasının oturduğu evin bodrum katında kalmaya devam eden, xbox oynayan ve tüm gece boyunca sigara ve bira içen, caddelerde kayak yapan tiplerin nasıl olduğunu çok iyi bilirsiniz, ki Chris de böyle tiplerden birisiydi. Şu anda Chris nerde dersiniz, parmaklıklar ardında olduğunu söyleyebilirim size. 18 yaşına gelmiş kızların kararlarında çok da isabetli olduklarını söyleyemeyiz değil mi?

Michelle Chris'ten ayrıldığında, hikâyesini arabada giderken Erik ile paylaşmış ve anlatırken de hıçkırıklarla ağlamaya başlamış çünkü böyle bir olay onun için hayatının sonu demekmiş. (Bu olayın

ardından elbet eşimle birlikte biz de gözyaşı dökmüştük ama bizimkisi rahatlamadan ve neşeden kaynaklanmıştı). Michelle'in bize daha sonra anlattığına göre, onun ağladığını gören Erik de hıçkırıqlarla ağlamaya başlamıştı. Erik işte böyleydi. Birisinin kalbi kırıldığında onunki de kırılmış olurdu. Değer verdiği biri üzüldüğünde o da çok üzüldü.

Başkalarının acısını hissetmek, insanın kendi acılarını ve üzüntüleri fazlayken ne kadar cesaret ister aslında. Hele ki böyle-sine sevgi dolu ve hassas bir çocuk için ne büyük bir yükü.

Erik 15 yaşına geldiğinde, ona Bipolar Bozukluk teşhisi konuldu. Böylece ilaca başlamış oldu. Terapistinin ve psikiyatrinin seanslarına her hafta düzenli olarak katılmasına rağmen, derin bir depresyona girdi. Acısını kısmen de olsa dindirmek, maruz kaldığı katı dış şartlarla mücadele edebilmek için sanırım huzuru ve çareyi uyuşturucu ve alkolde aramaya başlamıştı. Anne ve babası olarak, kendini her yönden iyi hissedebilmesi için elimizden geleni yaptık. Onu ne kadar çok sevdiğimizi ve onun hayatımızda olmasından ne kadar büyük bir mutluluk ve şükür duyduğumuzu ona söylemediğimiz tek bir gün bile olmadı. Sonuç olarak Erik'te bir miktar bir iyileşme sağladık. Uyuşturucu ve alkolü bıraktı ve iyi bir kaynakçı olabilmek için elinden geleni yapmaya başladı. Bununla birlikte mutsuzluk yine de peşini bırakmadığından, boşluğu doldurmak için maddi şeylere sahip olmaya karşı doyurulamaz bir açlık geliştirdi. Örneğin, kamyonuna yeni bir stereo sistemi takmak, yeni bir kaynak

makinesi almak, yeni bir spor uğraşısı veya hobisi için yeni âletler edinmek, ya da yeni bir bisiklet almak gibi.. Parasız kaldığında bu kez sahip olduğu diğer şeyleri satarak, sahip olmak istediğini satın almak gibi.. Erik'in ayrıca arkadaşlık ve dostluk kurmaya karşı şiddetli bir arzusu vardı içinde.

Üzülerek söylemem gerekirse, pek çok arkadaşını telefonla aradığında, karşılarda Erik'in olduğunu anladıklarında, hemen kapatıyorlardı telefonları. Pek çoğu onu tuhaf, toplum dışı buluyor ve sonuç olarak o da kendini derinden yalnız hissediyordu. Ben bunu çok ironik buluyorum çünkü Erik başkalarına karşı (ister arkadaşları, isterse de yabancılar olsun) çok duyarlı bir çocuktur. Sırtındaki ceketini bile anında çıkarıp verirdi onlara. Ve sorunlu olan bazı yaşlılarını evimizde yemek yesinler ve uyusunlar diye bizzat getirirdi. Dünyada yaşadığı yirmi yıl boyunca onun birlik bozucu, eleştirel, hor görücü hiç bir sözünü işitmedim. Belki de içsel mücadeleleri nedeniyle yeryüzünde tanıdığım en şefkatli, en yargısız insanların biriydi. Erik pek çokları tarafından yanlış anlaşıldı. Kendine has tikleri vardı ve sigaraya düşküdü. Bununla birlikte, bu denli sert dış kabuğunun içinde bir pırlanta saklıyordu. Onun kadar iyi, onun kadar sevgi dolu, fedakâr ve anlayışlı insan az bulunurdu. Bazen kendimi onun gerçek ruhunu okuyabilen tek kişiymişim gibi görürdüm. Bu yalnızlık verici bir duyguydu. Ancak onun ölümünden sonra arkadaşlarından birinden aldığım aşağıdaki sevgi dolu e-posta bu duygumda değişiklik yarattı:

"Sevgili Doktor Medhus,

Facebook'daki arkadaşlık isteğinizi büyük bir saygıyla kabul ediyor, başsağlığı dileklerimi iletiyorum. Oğlunuz Erik ve aileniz bir süredir düşüncelerimi meşgul ediyor. Onun zamansız ölümüyle birlikte bu korkunç kayba mümkün olabilirdiğince alışabilmeniz için dua ediyorum.

Erik'le ilgili son anım Starbucks'da çalıştığımız zamana rastlıyor. Üç yıldan bu yana çalıştığım bu kafede Erik ile arkadaş olmuştum. O, bana çok şey ifade eden, çok sevdiğim bir liseli arkadaşım idi aynı zamanda. Kafeye gelen liseli arkadaşların pek çok davranış ve tutumlarına karşı sabırlı değildim ki hâlâ da sabırlı olduğum söylenemez. Erik, diğer öğrencilerden çok farklı idi ve ben onu görmekten çok mutlu olurum her zaman. Gülümsemeye ve arkadaşları iyi davranmaları konusunda uyarmak için biraz sert davrandığımda, barışı sağlamaya her zaman hazırды. Sıkça barda veya yolda onunla sohbet ederdik.

Ölümüne çok yakın günlerden birinde kafeye, oldukça içine çekilmiş bir halde (ki bu hali onun normal hali değildi, en azından benimle birlikte olduğu zamanlarda böyle görmemiştik onu hiç) geldi.

Ona bir içecek verdim ve biraz sohbet ettik. Biraz endişelendim ama şimdi sıkılarak söylemek zorundayım ki onun, o günkü ruhsal durumunu geçirdiği kötü bir güne veya kötü bir haftaya atfetmiştim. Ve içimden "Bunu aşacak" demiştim. Bana "Facebook'ta arkadaş olabilir miyiz?"

diye sormuş, ben de ona bundan mutluluk duyacağımı söylemiştim. Beni o gün hemen listesine eklemişti. Bir kaç gün sonra da onun intihar ettiği haberini aldım. Keşke içgüdülerimi dinleyip Erik'e daha fazla erişmeye çalışsaydım. O müthiş bir çocuktu.

Sonra sizin blogunuzu okumaya başladım. Onun hâlâ dünyevi gerçek içinde, arkadaşlarını ve ailesini izlediğini bize inandıracak kadar ilham verici ve kalplerimizi yumuşatıcı bir blog bu. Öte tarafta huzur içinde olduğuna inanmakla birlikte, ailenize sıkça dua ettiğimi bilmeyi isterim.

Keşke size daha fazlasını yapabilsem. Ama ne yazık ki elimden şu anda gelen bu. Lütfen bir sonraki buluşmanızda Erik'e onu düşündüğümü ve sıkça özlediğimi söyleyin. Dilerim onun varlığını sıkça hissedersiniz ve onunla ilgili anılarınız acılı ruhunuza bir merhem olur.

"Saygılarımla
"Amber"

Bu mektubu okuduğumda, hıçkırıklarıma mani olamadım. Gözlerimden akan yaşlar şükür ve neşeye dolu olduğu kadar Erik'in kendisinin ne kadar sevgiye layık bir insan olduğunu asla öğrenememesinin üzüntüsüyle de doluydu.

Elbet ki onun da tıpkı bizler gibi kusurları da vardı ama sahip olduğu harika özelliklerin yanında bunlar zayıf kalıyordu.

Gelecek AY. "Erik'in Ölümü"

Yeni İnsan İçin Beş Kavram

Kryon Celsesi,
Medyum: Lee Carroll,
7 Şubat 2016, Red Deer, Alberta, Kanada
Çeviri: Necati Tarıman

Selâmlar sevgili varlıklar, ben Manyetik Hizmetten Kryon. Size "Manyetik Hizmet" ifadesinin bir mecaz olduğunu yeniden söylüyoruz çünkü bu gezegenin manyetik ağı bizim deyimimizle bilincin tavrını içermektedir. Size daha önce manyetik ağın olmadığı bir gezegende yaşayamayacağınızı söylemiştik. İşte bu yüzden gelecek olan bilinç değişimi nedeniyle daha en başlarda, Dünyanın manyetik özelliklerinde değişiklik olması gerekmiştir. Benim baştan itibaren vermek

için geldiğim hizmet budur ve artık bunun benim ağ grubum tarafından başarılmış olması nedeniyle ben bundan böyle sadece ulak (haberci) olarak görev ifa edeceğim.

İnsanlar bana nereden geldiğimi sordular ve hâlâ soruyorlar. Size bu sabah da söylediğim gibi, ben başlı başına bir varlık olmadığım gibi tekil de değilim. Bilgilerin sadece tekil bir kaynaktan geldikleri fikri, aslında insana mahsus bir önyargıdır. Ben, aynen sizler gibi, yaratıcı kaynaktan geliyorum. Sevgi ve

şefkâtin saf bilincini temsil ediyorum. Sandalyede oturduğunu gördüğünüz insan aracılığı ile de sizlere hitap ediyorum.

Bu yöntem sizin için fazla sıradışı mı? Sizlerin İsa adı ile andığımız kişinin ölümünün üstünden otuz küsur yıl geçtikten sonra bir havari çıkmıştı ortaya. O zamanlar Tarsuslu Saul olarak bilinen bu kişi söyledikleri yüzünden hapse düşmüştü. Sonradan St.Paul olarak tanınan bu havari, hapisteyken sayfalar dolusu yazdı ve bunlar uzun zaman sonra Kutsal Kitabın parçalarını oluşturdu. Paul tek başına hapisteyken ve o sefalet içinde bile neşeyle doluydu. Bir taraftan gözyaşları yanağından aşağıya doğru süzülürken, o yarı karanlıkta durmaksızın yazı yazmakta ve önündeki parşömenleri yazı ile doldurmaktaydı. Sonraları milyonlarca insan bu yazılanları okuyacak, bunları Paul tarafından yazılan Tanrı'nın kelâmı olarak kabul edecekti. Ama bu doğru değildir. Bu kelâm aslında hapisteyken transa girmiş olan Paul'un sözleridir. Bu kanallık yolu ile bilgi almaktır. Paul o hapishane hücrelerinde Tanrı'nın güzelliği, Dünyada olup bitenler ve sevgi ustası ile ilgili bilgiler almıştır.

Sizin bu yöntemle ilgili herhangi bir sorunuz olduğunu sanmıyorum. Bununla birlikte modern bir insan, burada bir sandalyede oturup büyük değişimle ilgili güncellenmiş bilgileri, yaratıcı kaynaktan alıp sizlere aktardığında, "İmkânsız!" diyen birçok insan var. Burada iş sizin ayırt etme yeteneğinize kalmaktadır ve sizin inancınız bağlamında asla bir yargılama yoktur ama sizlerden ayırt etmenizi istiyorum, en azından bu durumu ayırt etmenizi ve hissetmenizi istiyorum. Şu anda duyduklarınızda olan enerjiyi ayırt etmenizi istiyorum. Beni şu

anda dinlemekte olan herkesten bunu istiyorum. Bu sözleri dinleyip onları anlamaya çalışacak mısınız yoksa onları hissedecek misiniz? Eğer böyle bir şeyin olamayacağına çoktan karar vermediyseniz, sizleri bu sözleri dinleyip size yönelik olan şefkât ve sevgiyi anlayıp hissetmeye davet ediyoruz.

YAŞLI RUHUN SORUSU

Bugün yapılan bu celse uyanmakta olan ruhlar tarafından sık sık sorulmakta olan bir soruya cevap teşkil edecektir. Soru "Sevgili Kryon, sevgili Ruh, sevgili Tanrı, değişim geçirmekte olan bu yeni enerjide yaşlı ruhlar olarak bizler, bu yeni enerjiyi geliştirmek ve kendimize yardımcı olmak için ne yapabiliriz? Bundan sonra neler olacak? Biz neler yapabiliriz? Bizler neler yapmalıyız?" şeklindedir.

Sevgili varlıklar, cevapları sizlere daha önce söylemişim ama bu soruların her sorulduğunda cevaplar daha gelişmiş olmak durumundadır çünkü sizlerin doğrusal zamanınız ilerledikçe potansiyeller de değişmektedir. Bu nedenle de sizler daha önce hiç deneyimlemediğiniz bir gerçeklikte bulunuyorsunuz. Bu yeni bir durumdur. Sanki her şey dün ve önceki gün olduğu gibi görünebilir ama durum hiç de öyle değildir ve çevrenizdeki potansiyeller değişmiştir. Sizin beklediğiniz gibi bir değişim olmayabilir ama onun yerine daha iyi bir şey gerçekleşebilir.

Çünkü siz sonuçları değiştirmiş olabilirsiniz. Her şey dinamiktir (değişken). Belirli bir program dâhilinde size aktarılacak enerjinin belirlenmiş bir miktarı yoktur. Çünkü sizin bilinciniz günün her saatinde yaşamın potansiyellerini değiştirmektedir.

Şu anda söylediğim şeyleri sizlere söyleyebiliyor olmamın nedeni sizin Dünyanıza benzeyen başka dünyalarda emsallerin oluşmuş olması ve sizlerin bazılarınızın da bu yoldan önceden geçmiş olmanızdır. Sizler bunları yaşadınız. Akaşınız, "İşte şimdi bu durum yine ortaya çıktı ve ben ne yapmam gerektiğini biliyorum. Ben bunları önceden de görmüş ve yaşamıştım" demektedir. Bu sizin için ilk kez değildir. Sizler bu gezegendeki insanlığın başına gelen çok önemli bir değişimin eşiginde-siniz. Bu enerjiyle barışık olmak için ne yapabilirsiniz?

BEŞ KAVRAM

Bugün size beş kavramdan söz edeceğim ve bunlar hiç de kolay şeyler değildir. Bu sizin tamamlamanız gereken bir liste değildir çünkü biz listeler vermeyiz. Bunlar daha ziyade kavramlardır ve birincisinin birincil (esas) kavram olduğunu söyleyeceğim. Başka bir ifade ile, bu konuyu her tartıştığımızda bu kavram ilki olacaktır.

BİRİNCİ KAVRAM

Bu kavramlardan birincisi, mutlaka en önemlisi olmamakla birlikte başta yer alan deneyimi idrak etmek kavramıdır. İngilizcede bu kelime (cognize) serbest bir yorumla inancın pekiştirilmesi anlamına gelmektedir. Sizler yerçekiminin olduğunu kabul edersiniz, çünkü doğduğunuz andan itibaren onu deneyimlediniz. Yerçekimi görünmezdir ama onun varlığına öylesine inanırsınız ki, yaptığımız her şey onunla birlikte çalışmaya yöneliktir. Sizlerin yerçekimini idrak ettiğiniz söylenebilir. Bir çocuk olarak örneğin, dış perisine inanabilirsiniz ama yerçekimini bilirsiniz, kavrarınız. Bir şeyi idrak

ettiğinizde, o artık son nefesinize kadar sizin bir parçanız olur. Son nefesinize kadar yerçeki-mine inanırsınız. Yerçeki-mini göremesiniz de onun varlığını idrak edersiniz, bilirsiniz.

Şimdi sizden içine girmekte olduğunuz enerjinin şimdiye dek, içinde olduğunuz enerjiden çok daha farklı olduğunu idrak etmenizi istiyoruz. Bu birincisidir ve birincildir. Bunu inanç sisteminize öylesine sağlam olarak yerleştirmelisiniz ki, bundan sonra yapacağınız her şeyde yeni enerjinin artık yeni normal olduğu açıkça bilinmelidir. Bu yeni planın bir parçasıdır ve bunda geriye gidiş olmaz. San-ki ölmüşsünüz ve daha az olan yerçeki-mi ile gelmişsiniz ve daha fazla şey yapabilirsiniz gibi. Bu ebedidir ve bunu tanımalısınız.

Sevgili varlıklar, idrak etme kavramı beşin ilki olmak zorundadır çünkü bu değişimin gerçekleşmiş olduğuna inanmazsanız başka hiçbir şey yapamazsınız. Bu değişim dinamik bir yapıya sahiptir ve dolayısıyla devam etmektedir. Bir roman okuduğunuzu düşünün. Yeni bir romanda yeni sözcükler okuyorsunuz, ama sayfa çevrilmiş kalıyor. Geriye dönüp daha önce neler olduğunu okumazsınız. Şimdi çevrilmiş sayfayı geçtiniz, yeni enerjiyi deneyimliyorsunuz. Bunun gerçekleşmekte olduğuna inanarak onu tanıyorsunuz.

İKİNCİ KAVRAM

İkinci kavram "değişime izin vermek" olarak önümüze çıkıyor. İnatçı İnsan Varlığı değişime alışın artık! Her şey değişiyor ama belki de sizin planladığımız yönde değişmeyecekler. Bununla ilgili nasıl hissediyorsunuz? Sizler tekil olduğunu düşünen insanlar olarak

değişime izin vermenin aslında olgunlaşmak olduğunu anlayabilir misiniz acaba? O tek kutu dışına çıkıp düşünebilir misiniz? Oturup, "Bu mu yoksa daha iyi bir şey mi? Büyümeye izin veriyorum. Kendimde bilinç değişimine izin veriyorum ve bunun yaşamımda şimdiye kadar hiç düşünmediğim şekilde bazı değişikliklere yol açabileceğini de biliyorum." diyebilir misiniz? Bundan ne kadar korkuyorsunuz? Aslında korku işlerin nereye gittiğiyle değil, değişimle ve kelimenin bizzat kendisi ile ilgilidir. Bu beş kavramdan ikincisi, değişimlere herhangi bir korkuya kapılmadan izin vermektir.

Bunlarla ilgili numerolojiye bir bakın. Bir rakamı her zaman yeni başlangıçlar anlamına gelir. İki rakamı genellikle dualite ile ilgilidir ve dualite de çoğu zaman başlıca değişim korkusudur. Sizler esas olarak gerçekliğinizin alışık olduğunuz o merkezi noktadan kaymasını istemiyorsunuz. Olay genellikle aydınlık ile karanlık arasında kalan yaşamı sürdürme meselesidir. Alışmış olduğunuz dualite, aydınlıkla karanlık arasındaki o denge aslında sizin rahatlık bölgenizdir ama şimdi birdenbire biraz daha fazla ışık yakalamanız ve yaşamınızdaki karanlığın tedricen de olsa azalmasını temin için ruh sizi zorlayıp itelemeye başladı. Bu yüzden hemen hemen her şey değişecek. Buna izin verecek misiniz, vermeyecek misiniz? İnanç ve değişime izin vermek ilk ikisidir.

Perdenin diğer tarafından size bakıyor ve boğuşmak durumunda kaldığınız her şeyin eski alışkanlıklardan vazgeçmek gibi olduğunu söylüyoruz. Ama eski alışkanlıklar sadece alışkanlıktır ve hepsi de budur. Sizler aslında süper güçleri olan ve uçabilen varlıklar olmanıza rağmen size çok daha kolay ve

rahat geldiği için sadece yürümeyle yetinmekte olan insanlarsınız. Buradaki metafor çok açıktır, değişime izin vermek.

ÜÇÜNCÜ KAVRAM

Bundan sonraki üç tanesi daha pratiğe yönelik olmakla birlikte çok zordur. Şimdi artık inancınız sağlam ve değişime izin vermiş olmakla dualiteyi de fethetmiş durumda olduğunuz için, en büyük adımlardan birine hazırsınız. Üç numara şefkâtlı eylemdir. Bu aşamadan itibaren her şeyi şefkât bakış açısından yaparsınız.

Yolda sakın sakın arabanızla gittiğinizi ve aniden salak ve ahmak gibi davranan biri önünüzü kestiğini hayal edin. Sonra da korna çalıp bağırarak sizi aptal ve salak olarak nitelendiriyor. Neler hissedersiniz? Böyle bir senaryoda tepkiyi şefkât düzeyinde gerçekleştirmek mümkün olabilir mi? Evet, zor olmakla birlikte bu kesinlikle mümkündür. Her şeyden önce bu olayın sizi etkilemesine izin vermemelisiniz. Bu davranış karşısında öfkelenmeniz gerektiğini belirten evrensel bir yasa var mı?

Siz şefkâtlı bir insan olarak öfke ve galeyana gelme düğmelerini hiçbir tepki vermeye gerek duymayacak kadar devreden çıkarın. Bu durumda siz sadece karşıdaki sürücünün çok kötü bir gün geçirmekte olduğunu düşünüp olayın üzerinde hiç durmaya karar verir ve hızınızı düşürerek diğer sürücünün rahatça yanınızdan geçip gitmesine izin verirsiniz. Bu olaydan dolayı kin ve gareze de izin vermez ve diğerine uyup karşılık vermeyi düşünmezsiniz. Böylece tüm davranışlarınızın şefkât parametresi çerçevesinde kalmış olur.

Yaşam süreniz boyunca diğer insanlarla olan ilişkiler bağlamında birçok olayın ortaya çıkması ve bunların bazılarının duygularınızı incitici mahiyette olması kaçınılmazdır. Bu etrafınızdaki diğer insanlarla ilgili olarak bazı hayal kırıklıklarının yaşanması ve onların nasıl davrandıklarıyla ilgilidir. Bunların hepsi normaldir ve insana mahsus davranışlardır. Ancak tüm davranışlarınız ve eylemlerinizi şefkât parametreleri çerçevesi içinde yer alırsa, bütün olaylara farklı bir gözle bakabilirsiniz. Sevgili varlıklar, şefkât parametreleri çerçevesinde kaldığınızda hiç kimse sizin duygularınızı incitemez çünkü siz kim olduğunuzu bilirsiniz. Diğerleri sizi tanımlayamaz ve sadece akıllarına geldiği gibi ve özensiz olarak konuştukları için, sizi olmadığınız bir kişi haline getiremezler. İşin esası bu insanların o anda muhtemelen denge-siz halde olmaları ve kötü bir gün geçiriyor olduklarıdır. Ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?

Durum ve olay ne olursa olsun, şefkâtlı eylem şefkâtlı bir kalpten kaynaklanır. Bunu yapabilen insan güçlü konumdadır. Bu güç ve bilgeliğin pozisyonudur. Şimdi, dinleyen bazılarının şunu işitmeye gereksinimi var: Şefkâtlı olmak zayıflık değildir. Bu gezegende yürümüş olan üstatlar şefkât yayıyorlardı!..

Birçoğunuzun tapındığı üstatlar baştan sona kadar şefkâten ibaretti ama bu üstatların hiçbiri zayıf değildi. Size şefkâtlı ve nazik insanlar hakkında neler söylenmiş olursa olsun, bu konudaki algınızı yeniden düzenlemek zorundasınız. Denge güçtür, merhamet aslında güç demektir. Dengeli bir insanın kolay kolay hasta olmayacağını biliyor muydunuz? Dengeli bir insan sizin eşzamanlık

dediğiniz şeye sahip olur. Diğerleri onun çok şanslı olduğuna hükmederler. Şefkâtlı insan tam da şefkâtlı eylemleri ve onun lehine çalışan eşzamanlılık sayesinde doğru zamanda, doğru yerde olmayı hep başarır ve başına iyi şeyler gelir. Şefkât aslında şans ve talih gibi kavramları geçersiz hale getiren bir enerjidir. Realitenizin kontrolü sizdedir.

Bu çok güzel bir paket, öyle değil mi? Şefkâtlı eylem yoluna girdiğinizde her şey değişir. Bu üç numaralı husustu. Bildiğiniz gibi numerolojide üç sayısı katalizörü temsil eder. Kimyada katalizör başkaları ile tepkimeye girdiğinde kendisi değişmeden kalırken diğerlerinin değişmesine neden olan element olarak tarif edilir. Şefkâtlı bir insan da etrafındaki insanları değiştirir ama kendisi onlardan etkilenmez. Şefkâtlı bir insana olumsuzluk yapışamaz. Bu öylesine güçlü bir pozisyonudur ki, herkes o şefkâtlı insanla birlikte olmak ister. Yürüdüğünüz yerde dünyayı değiştirirsiniz.

DÖRDÜNCÜ KAVRAM

Dört numaralı özellik ruhsal görüştür (gönül gözü). Sizlerin büyük resmi görmeye başlamanızı istiyorum. Sizlerin her şeyde Tanrı'yı görmeyi istiyorum. Dışarıya baktığınızda ağaçlarda ve toprakta Tanrı'yı görmeyi istiyorum. Güneşten gelen ışıklardaki sıcaklığı hissetmenizi istiyorum. Karanlıkta olsanız bile, üzerinizde ışıldayan Tanrı'nın sıcaklığını hissetmenizi istiyorum.

Şefkât sahip olunabilecek bir özelliktir ve ruhsal görüşe sahip olduğunuzda her şeyde ve her insanda Yaratıcı Kaynak'ı görürsünüz. Yolda sizin önünüzü kesen kişinin içinde de Tanrı vardır, aynen sizde olduğu gibi. Şefkâtlı

eylemlerinize birleşen ruhsal görüşünüz "İşte orada aynen benim gibi olmakla birlikte kendisi hakkında henüz az veya yetersiz bilgisi olan bir varlık gidiyor" der.

Üçüncü kavram olan ve ruhsal görüşe sahip olan şefkâtlı ruh Tanrı'nın her şeyde var olduğunu bilir ve görür. Biri sizin yüzünüze doğru bağırdığında siz öfkeye kapılmak yerine onun yüzünde Tanrı'yı görebiliyor olma özelliği şefkâtlı bir insan olmanıza yardımcı olur. Bunu yapabilir misiniz? Bunun için farklı düşünmek zorundasınız, hattâ gezegende yaşamış olan ruhsal üstatlara benzemeniz bile gerekebilir çünkü onlar tam da bu şekilde yaşar ve bunu yaparlardı.

Sevgili varlıklar, sizlere söylediklerimin hepsi yeni insanın tam ve doğru tanımıdır. Eğer sürekli olarak pratik yapmaz, sürekli olarak ve usanmadan çabalamazsanız bunların hiçbirinde %100 başarılı olmanız söz konusu olamaz. Bir numaralı özelliği değişimi idrak etmek olarak tanımlamıştık.

Bir şeyi idrak ettiğinizde, bu anında gerçekleşmez. Üzerinde çalışmanız gerekir. Kanıtları zaman içinde daha fazla gördükçe inanç tedricen pekiştirilir ve son aşamada idrak ortaya çıkar. Aslında sizler hepiniz idrak etmek ve inanmak yolunda sürekli eğitimden geçiyorsunuz. İzin vermekle ilgili olarak da farklı şeyleri kabul etmek konusunda kendinizi eğitmeli ve sürekli olarak bu konu üzerinde çalışmalısınız. Şefkâtlı kişilik birdenbire ve tümüyle değil, zaman içinde yavaş yavaş gelişir.

Hayal kırıklığına uğradığımız veya hattâ öfkelendiğiniz için başarısız olduğunuzu düşünmeyin. Bu sadece sizin henüz şefkâtlı

olmadığınızın bir hatırlatıcısıdır. Ruhsal görüşün yerleşip oturması için zaman gerekir sevgili varlıklar.

İleride bir gün her şey ve herkese Tanrı ışığı altında bakacak hale geleceksiniz ve bu tümüyle farklı bir perspektif olacak. Restoranda size hizmet eden garson aslında bir hizmetli değil, Yaraticı'nın ışığını taşıyan güzel bir insandır. Ona gülümser ve masanıza gelip hizmet ettiği için onu kucaklayıp teşekkür etmek istersiniz. Bu size çok tuhaf mı geliyor? Yargılama ve eleştirme yapmadan önce güzelliği görmek çok mu garip? Zaman içinde diğerlerine farklı muamele etmeye başlayacaksınız ve bu kesinlikle zaaf eseri olmayacaktır. İnsan olarak en başta gelen gücünüz diğerlerinde Tanrı'yı görebilmektir. Dışarı çıktığımızda ağaçlarda Tanrı'yı göreceğ ve bunun sizin de bir parçası olduğunuz ilâhi bir sistem olduğunu bileceksiniz. Sadece sistemin bir parçası olmanın bilincine varmak bile insanda karşı konulamaz neşe ve sevgiye yol açabilir. Tüm bunlar sizin şimdiye dek düşündüğünüzden ve size öğretilenlerden çok farklı, öyle değil mi?

BEŞİNCİ KAVRAM

Beş rakamı numerolojide değişim anlamına gelir ve en zor kavramlardan ve edinilmesi en zor özelliklerden biridir, çünkü sabır gerektirir. Oysa insan her şeyi hemen ve anında ister. Gördüğünüz gibi ben kimlerin burada olduğunu biliyorum. Her şeyi anında istemek sizin içinize işleştirdi. Otorite veya yetkili makam konuştuğunda, bir şeyin olmasını anında isterler. Her ne zaman bir talimat ve başarılması gereken bir iş sözkonusu olursa, bunun anında gerçekleştirilmesi için zorlama da vardır. İnsanlar her şeyin onlara çabucak

ve en kısa sürede teslim edilmesini ve eylemin derhal olmasını isterler.

Gevşemeyi eşzamanlılık ile uygulamak zorunda olacaksınız. Dinleyin: Olmasını istediğiniz şeylerin pek çoğunun gerçekleşmesi, önce başka şeylerin olmasına bağlıdır. Rahatlayın!

Bu diğer şeyler üzerinde hiçbir kontrole sahip olmayabilirsiniz ama onların değişmesi için potansiyeller yerli yerinde durmaktadır. Sizin göreviniz bunun olması için beklemeyi içinize sindirmek, bu nedenle öfkelenmemek ve bunalmamaktır. Görev budur.

Yıllarca önce partnerimle celse yapmaya henüz yeni başladığımız dönemde, tren biletini alıp peronda beklemekten söz ederdik. Biletin parasını kazanıp almışsınızdır ve cebinizde biletle peronda beklerken tren de yoldadır ama siz henüz ne zaman geleceğini bilmiyorsunuzdur. Sabırlı bir insan trenin yolda olduğunu bildiği için tehir yüzünden şikâyet etmek yerine gayet rahat davranabilir. Beklerken şikâyet ederek kendisini ve diğerlerini huzursuz etmek yerine oyalanacak ve zamanı olumlu şekilde geçirecek yollar bulur.

Ruhsal sabır altındır ve kazanılması çok zor bir özelliktir. Saydığımız bu beş özelliğin hiçbiri doğuştan ve doğal olarak sizlerde mevcut değildir ve bu yüzden de bunları içselleştirmek zor iştir ama başarılması kesinlikle mümkündür sevgililer!

Birincisi hariç, bu özelliklerden hiçbirisini öne alarak pratik yapmayın. Önce ilkinin yapın. Yaptığınız şeyi idrak edin. Anlayın ve inanın, ardından hepsi üzerinde çalışabilirsiniz. Bazılarımız birisinde daha iyi olurken, diğerleri başkalarında daha iyi ola-

caktır zira hepiniz kendinize özgüsünüz ve kişilikleriniz geçmiş yaşamlarınızda aldığınız derslerin ve edindiğiniz tecrübelerin toplamı ve özetidir. Notları mukayese edip yanlış yaptığınız hissine kapılmayın. Her şeyi türdeş hale getirip bir liste içinde toplama ve ondan sonra kendinize göre belli ölçülerde yeterli olmadığımız hissiyle başarısız olduğunuzu düşünme eğilimi çok yaygındır. Bu özellikler bağlamında bu kadar çok kez dünyada yaşamış bir bireysel ruh olarak bunu yapmamalısınız.

Son kez dünyada yaşarken neler yaptığınızı biliyor musunuz? O yaşamın sizin bu günkü durumunuz ve beş özellik üzerinde önemli etkisi vardır. O dönemlerde edindiğiniz tecrübeler bu beş kavramla ne kadar ve nasıl başa çıkabileceğinizi tayin etmektedir. Bazılarınız bunun için hazırken, bazılarınız da değildir. Bazılarınız diğerlerine göre daha fazla çalışmak zorunda kalacaktır. Bu nedenle hepsine kişisel olarak yaklaşın ve başkalarının size ne yapmanız gerektiği konusunda söylediklerinden etkilenmeden bulmaca üzerinde çalışmaya devam edin. Her biriniz diğerlerinden çok büyük oranda farklıdır.

Bunların hepsinin Tanrı'nın gözünde tümüyle kabul edilebilir ve normal olduğunu bilmenizi istiyorum. Başarısız olmayacaksınız. Kendinizi diğerleri ile mukayese etmeyin. Doğrudan Yaratıcı'nın gözlerinin içine bakmanızı, Tanrı olduğunuzu ve size söylediğim her şeyin doğru ve mümkün olduğunu bilmenizi istiyorum. Bu sadece başlangıçtır. Bugün buraya size bunları söylemek için geldim.

Ben insanlığı seven Kryon'um.
Ve öyledir.
KRYON

“Lütfen Yeni Yılda
Aboneliğinizi
Yenilemeyi
Unutmayınız!..”

Değerli Okuyucularımız

Sevgi Dünyası Dergimiz
Haziran 2007 tarihinden
başlamak üzere yalnızca
abonelerimize ulaşmaktadır.

Bizlerle olmaya devam etmek istiyorsanız,
Haberleşme Adresi: sevgidunyasiyayinlari@gmail.com
En içten sevgilerimizle
Sevgi Dünyası

Adı, Soyadı:
Adres:
Posta Kodu:
İlçe:
İl:
Tel:

2015 yılı için tek dergi fiyatı: 8.00 TL

Abone ücreti: Yurt içi 90.00 TL

Yurt dışı 110.00 TL

Posta Çeki No: 10214085 (Sevgi Yayınları)

İş Bankası IBAN: TR77 0006 4000 0011 0180 6837 24

Ayşegül Kayserilioğlu hesabı

Kişisel Gelişim Programları
Şirketlere Özel
Koçluk Hizmeti
Telkinle Zayıflamak
Telkinle Sigara Bırakmak
Evlilik Okulu
Çocuk ve Gençlik Sorunları
Ölçme ve Değerlendirme
Eğitim

TANALTAI

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK MERKEZİ

Tel: (0216) 414 25 10
E-mail : tanaltay@psikolog.org
www.psikolog.org • www.tanaltay.com